

ΟΔΗΓΙΕΣ

ΟΔΗΓΙΑ 2009/103/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 16ης Σεπτεμβρίου 2009

σχετικά με την ασφάλιση της αστικής ευθύνης που προκύπτει από την κυκλοφορία αυτοκινήτων οχημάτων και τον έλεγχο της υποχρέωσης προς ασφάλιση της ευθύνης αυτής

(κωδικοποιημένη έκδοση)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 95 παράγραφος 1,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽¹⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης ⁽²⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η οδηγία 72/166/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 24ης Απριλίου 1972, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με την ασφάλιση της αστικής ευθύνης που προκύπτει από την κυκλοφορία αυτοκινήτων οχημάτων και με τον έλεγχο της υποχρέωσης προς ασφάλιση της ευθύνης αυτής ⁽³⁾, η δεύτερη οδηγία 84/5/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 30ής Δεκεμβρίου 1983, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με την ασφάλιση της αστικής ευθύνης που προκύπτει από την κυκλοφορία αυτοκινήτων οχημάτων ⁽⁴⁾, η τρίτη οδηγία 90/232/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 1990, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με την ασφάλιση αστικής ευθύνης που προκύπτει από την κυκλοφορία αυτοκινήτων οχημάτων ⁽⁵⁾ και η οδηγία 2000/26/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Μαΐου 2000, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών

μελών σχετικά με την ασφάλιση της αστικής ευθύνης που προκύπτει από την κυκλοφορία αυτοκινήτων οχημάτων (τέταρτη οδηγία ασφάλισης αυτοκινήτων) ⁽⁶⁾ έχουν τροποποιηθεί επανειλημμένα ⁽⁷⁾ και ουσιωδώς. Είναι, ως εκ τούτου, σκόπιμη, για λόγους σαφήνειας και ορθολογισμού, η κωδικοποίηση των εν λόγω τεσσάρων οδηγιών, καθώς και της οδηγίας 2005/14/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2005, για τροποποίηση των οδηγιών 72/166/ΕΟΚ, 84/5/ΕΟΚ, 88/357/ΕΟΚ και 90/232/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 2000/26/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ασφάλιση αστικής ευθύνης που προκύπτει από την κυκλοφορία οχημάτων ⁽⁸⁾.

(2) Η ασφάλιση της αστικής ευθύνης που προκύπτει από την κυκλοφορία αυτοκινήτων οχημάτων (ασφάλιση αυτοκινήτων) έχει ιδιαίτερη σημασία για τους ευρωπαίους πολίτες, είτε ως ασφαλισμένους είτε ως θύματα ατυχήματος. Επίσης αποτελεί βασική μέριμνα των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, δεδομένου ότι αποτελεί σημαντικό μέρος των δραστηριοτήτων τους στον κλάδο ασφάλισης ζημιών στην Κοινότητα. Η ασφάλιση αυτοκινήτων έχει επίσης επιπτώσεις στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και των οχημάτων. Επομένως, η ενίσχυση και η εδραίωση της εσωτερικής αγοράς ασφάλισης αυτοκινήτων θα πρέπει να αποτελέσει βασικό στόχο της δράσης της Κοινότητας στο πεδίο των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

(3) Κάθε κράτος μέλος θα πρέπει να λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε η αστική ευθύνη η σχετική με την κυκλοφορία οχημάτων με συνήθη στάθμευση στο έδαφός του να καλύπτεται από ασφάλιση. Οι καλυπτόμενες ζημιές καθώς και οι όροι της ασφάλισης αυτής καθορίζονται στα πλαίσια των μέτρων αυτών.

(4) Προκειμένου να αποκλεισθεί οποιαδήποτε παρερμηνεία της παρούσας οδηγίας και για να καταστεί ευκολότερη η ασφαλιστική κάλυψη των αυτοκινήτων που φέρουν προσωρινές πινακίδες κυκλοφορίας, ο ορισμός του εδάφους εντός του οποίου το όχημα έχει τη συνήθη στάθμευσή του θα πρέπει να αναφέρεται στο έδαφος του κράτους που εξέδωσε την πινακίδα κυκλοφορίας, ανεξάρτητα από το αν η εν λόγω πινακίδα είναι μόνιμη ή προσωρινή.

⁽¹⁾ ΕΕ C 224 της 30.8.2008, σ. 39.

⁽²⁾ Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 21ης Οκτωβρίου 2008 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2009.

⁽³⁾ ΕΕ L 103 της 2.5.1972, σ. 1.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 8 της 11.1.1984, σ. 17.

⁽⁵⁾ ΕΕ L 129 της 19.5.1990, σ. 33.

⁽⁶⁾ ΕΕ L 181 της 20.7.2000, σ. 65.

⁽⁷⁾ Βλέπε παράρτημα I, μέρος Α.

⁽⁸⁾ ΕΕ L 149 της 11.6.2005, σ. 14.

- (5) Τηρουμένου του γενικού κριτηρίου της πινακίδας κυκλοφορίας για τον καθορισμό του εδάφους στο οποίο έχει τη συνήθη στάθμευσή του το όχημα, θα πρέπει να θεσπισθεί ειδικός κανόνας σε περίπτωση ατυχήματος που προκαλείται από όχημα χωρίς πινακίδα κυκλοφορίας ή με πινακίδα κυκλοφορίας που δεν αντιστοιχεί ή δεν αντιστοιχεί πλέον στο όχημα. Στην περίπτωση αυτή, και με μοναδικό σκοπό το διακανονισμό των σχετικών αξιώσεων, ως έδαφος στο οποίο έχει τη συνήθη στάθμευσή του το όχημα θα πρέπει να θεωρείται το έδαφος στο οποίο συνέβη το ατύχημα.
- (6) Η απαγόρευση της συστηματικής διενέργειας ελέγχου της ασφαλίσεως του αυτοκινήτου θα πρέπει να ισχύει τόσο για τα οχήματα που έχουν τη συνήθη στάθμευσή τους στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, όσο και για τα οχήματα που έχουν τη συνήθη στάθμευσή τους στο έδαφος τρίτης χώρας και εισέρχονται από το έδαφος άλλου κράτους μέλους. Μπορεί να επιτραπεί η διενέργεια μόνο μη συστηματικών ελέγχων χωρίς διακρίσεις, στα πλαίσια ελέγχου που δεν αποκλείει αποκλειστικά στην επαλήθευση της ασφαλίσεως του αυτοκινήτου.
- (7) Η κατάργηση του ελέγχου της πράσινης κάρτας για τα οχήματα με συνήθη στάθμευση σε ένα κράτος μέλος, τα οποία εισέρχονται στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, δύναται να πραγματοποιηθεί με συμφωνία μεταξύ των εθνικών γραφείων ασφαλίσεως βάσει της οποίας κάθε εθνικό γραφείο εγγυάται σύμφωνα με τις διατάξεις της εθνικής του νομοθεσίας την αποζημίωση οποιασδήποτε ζημίας από την οποία γεννάται δικαίωμα αποκαταστάσεως και που προεκλήθη στο έδαφος του εξ ενός των οχημάτων αυτών, ασφαλισμένου ή όχι.
- (8) Αυτή η συμφωνία εγγυήσεως προϋποθέτει ότι όλα τα κοινοτικά αυτοκίνητα οχήματα που κυκλοφορούν εντός του εδάφους της Κοινότητας θα είναι ασφαλισμένα. Συνεπώς πρέπει να προβλέπεται σε κάθε εθνική νομοθεσία των κρατών μελών η υποχρέωση ασφαλίσεως της αστικής ευθύνης που προκύπτει από αυτά τα οχήματα με κάλυψη σε ολόκληρο το κοινοτικό έδαφος.
- (9) Το καθεστώς που προβλέπεται στην παρούσα οδηγία είναι δυνατόν να επεκταθεί επί οχημάτων με συνήθη στάθμευση στο έδαφος τρίτης χώρας για την οποία τα εθνικά γραφεία των κρατών μελών έχουν συνάψει ανάλογη συμφωνία.
- (10) Θα πρέπει να επιτρέπεται στα κράτη μέλη να παρεκκλίνουν από τη γενική υποχρέωση της υποχρεωτικής ασφαλίσεως των οχημάτων όσον αφορά οχήματα που ανήκουν σε συγκεκριμένα φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου. Σε περίπτωση ατυχημάτων που προκαλούνται από τα εν λόγω οχήματα, το κράτος μέλος που προβλέπει τέτοια παρέκκλιση θα πρέπει να ορίζει αρχή ή οργανισμό που θα αποζημιώνει τις βλάβες που υφίστανται τα θύματα ατυχήματος που συμβαίνει σε άλλο κράτος μέλος. Θα πρέπει να εξασφαλίζεται ότι αποζημιώνονται δεόντως όχι μόνον τα θύματα ατυχημάτων που προκαλούν τα οχήματα αυτά στο εξωτερικό αλλά και τα θύματα ατυχημάτων που συμβαίνουν στο κράτος μέλος της συνήθους στάθμευσης του οχήματος. Γι' αυτό, τα κράτη μέλη θα πρέπει να αντιμετωπίζουν τα θύματα ατυχημάτων που προκαλούν τα οχήματα αυτά κατά τον ίδιο τρόπο με τα θύματα ατυχημάτων που προκαλούν ανασφάλιστα οχήματα. Πράγματι, η αποζημίωση των θυμάτων ατυχημάτων που προξενούν ανασφάλιστα οχήματα θα πρέπει να καταβάλλεται από τον οργανισμό αποζημιώσεως του κράτους μέλους όπου συμβαίνει το ατύχημα. Σε περίπτωση που αποζημιώνει θύματα ατυχημάτων προξενούμενων από οχήματα που εμπίπτουν στην παρέκκλιση, ο οργανισμός αποζημιώσεως θα πρέπει να έχει αξίωση κατά του οργανισμού αποζημιώσεως του κράτους μέλους στο οποίο σταθμεύει συνήθως το όχημα. Ορισμένο χρόνο μετά από τη θέση σε εφαρμογή αυτής της δυνατότητας παρέκκλισης, με βάση την εμπειρία από την εφαρμογή της η Επιτροπή θα πρέπει, εφόσον χρειασθεί, να υποβάλει προτάσεις με σκοπό την αντικατάσταση ή την κατάργησή της.
- (11) Κάθε κράτος μέλος θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να παρεκκλίνει από τη γενική υποχρέωση της υποχρεωτικής ασφαλίσεως για ορισμένα είδη οχημάτων ή για ορισμένα οχήματα με ειδική πινακίδα. Στην περίπτωση αυτή, τα άλλα κράτη μέλη έχουν το δικαίωμα να ζητούν, κατά την είσοδο εντός του εδάφους τους, έγκυρη πράσινη κάρτα ή συναφή ασφαλιστικής σύμβασης στα σύνορα, για να εξασφαλίζεται η αποζημίωση των θυμάτων τυχόν ατυχήματος που μπορεί να προκαλέσουν τα οχήματα αυτά στο έδαφος τους. Ωστόσο, καθόσον μετά την κατάργηση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα της Κοινότητας δεν μπορεί να διασφαλίζεται ότι τα οχήματα που διασχίζουν τα σύνορα καλύπτονται από ασφαλίση, δεν μπορεί να εξασφαλίζεται η αποζημίωση των θυμάτων ατυχημάτων που προκαλούνται στο εξωτερικό. Επιπλέον θα πρέπει να εξασφαλίζεται η δέουσα αποζημίωση των θυμάτων ατυχημάτων που προκαλούν τα οχήματα αυτά όχι μόνον στο εξωτερικό αλλά και στο κράτος μέλος συνήθους στάθμευσης του οχήματος. Γι' αυτό, τα κράτη μέλη θα πρέπει να αντιμετωπίζουν τα θύματα ατυχημάτων που προκαλούν τα οχήματα αυτά κατά τον ίδιο τρόπο με τα θύματα ατυχημάτων που προκαλούν ανασφάλιστα οχήματα. Πράγματι, η αποζημίωση των θυμάτων ατυχημάτων που προξενούν ανασφάλιστα οχήματα θα πρέπει να καταβάλλεται από τον οργανισμό αποζημιώσεως του κράτους μέλους όπου συμβαίνει το ατύχημα. Σε περίπτωση που αποζημιώνει θύματα ατυχημάτων προξενόμενων από οχήματα που εμπίπτουν στην παρέκκλιση, ο οργανισμός αποζημιώσεως θα πρέπει να έχει αξίωση κατά του οργανισμού αποζημιώσεως του κράτους μέλους στο οποίο σταθμεύει συνήθως το όχημα. Ορισμένο χρόνο μετά από τη θέση σε εφαρμογή αυτής της δυνατότητας παρέκκλισης, με βάση την εμπειρία από την εφαρμογή της η Επιτροπή θα πρέπει, εφόσον χρειασθεί, να υποβάλει προτάσεις με σκοπό την αντικατάσταση ή την κατάργησή της.
- (12) Σημαντικό στοιχείο που διασφαλίζει την προστασία των θυμάτων, είναι η υποχρέωση των κρατών μελών να εγγυώνται την ασφαλιστική κάλυψη τουλάχιστον ορισμένων ελάχιστων ποσών. Το ελάχιστο ποσό κάλυψης για σωματική βλάβη θα πρέπει να υπολογίζεται έτσι ώστε να καταβάλλεται πλήρης και δίκαιη αποζημίωση σε όλα τα θύματα που έχουν υποστεί πολύ σοβαρές βλάβες, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη τη χαμηλή συχνότητα ατυχημάτων που έχουν ως αποτέλεσμα πολλαπλά θύματα και τον μικρό αριθμό θυμάτων που υφίστανται πολύ σοβαρές βλάβες κατά τη διάρκεια του ίδιου ατυχήματος. Θα πρέπει να προβλεφθεί ένα ελάχιστο ποσό κάλυψης ανά θύμα και ανά αξίωση. Προς διευκόλυνση της εισαγωγής αυτών των ελάχιστων ποσών, θα πρέπει να προβλεφθεί πενταετής μεταβατική περίοδος. Ωστόσο, θα πρέπει να προβλεφθεί μικρότερη προθεσμία εντός της οποίας τα κράτη μέλη θα πρέπει να αυξήσουν τα ελάχιστα ποσά προκειμένου να φθάσουν τουλάχιστον το ήμισυ των προβλεπόμενων επιπέδων.

- (13) Προκειμένου να εξασφαλισθεί ότι η αξία του ελάχιστου ποσού της κάλυψης δεν θα ελαττώνεται με την πάροδο του χρόνου, θα πρέπει να θεσπισθεί ρήτρα περιοδικής αναθεώρησης, χρησιμοποιώντας ως σημείο αναφοράς τον ευρωπαϊκό δείκτη τιμών καταναλωτή (ΕΑΤΚ) που δημοσιεύει η Eurostat, όπως προβλέπεται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2494/95 του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 1995, για τη θέσπιση εναρμονισμένων δεικτών τιμών καταναλωτή⁽¹⁾. Θα πρέπει επίσης να θεσπισθούν οι διαδικαστικοί κανόνες που ρυθμίζουν την εν λόγω αναθεώρηση.
- (14) Είναι ανάγκη να προβλεφθεί ένας οργανισμός που θα εξασφαλίζει ότι το θύμα δεν θα παραμένει χωρίς αποζημίωση στην περίπτωση που το όχημα που προξένησε το ατύχημα δεν είναι ασφαλισμένο ή είναι αγνώστων στοιχείων. Είναι σημαντικό να προβλεφθεί ότι το θύμα ενός τέτοιου ατυχήματος μπορεί να στραφεί απευθείας στον οργανισμό αυτό, ως πρώτο σημείο επαφής. Είναι σκόπιμο, πάντως, να δοθεί στα κράτη μέλη η δυνατότητα να εφαρμόσουν ορισμένες εξαιρέσεις περιορισμένης έκτασης όσον αφορά την παρέμβαση του οργανισμού αυτού και να προβλέψουν, σε περίπτωση υλικών ζημιών που προκάλεσε όχημα αγνώστων στοιχείων, δεδομένων των κινδύνων απάτης, ότι η αποζημίωση παρομοίων ζημιών μπορεί να περιοριστεί ή να αποκλειστεί.
- (15) Είναι προς το συμφέρον των θυμάτων τα αποτελέσματα ορισμένων ρητρών απαλλαγής να περιορίζονται στις σχέσεις μεταξύ του ασφαλιστή και του υπευθύνου για το ατύχημα. Οποσδήποτε, σε περιπτώσεις οχημάτων που έχουν κλαπεί ή αποκτηθεί με χρήση βίας, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν ότι ο προαναφερθείς οργανισμός παρεμβαίνει για να αποζημιώσει το θύμα.
- (16) Για την ελάφρυνση της οικονομικής επιβάρυνσης του οργανισμού αυτού, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν την εφαρμογή ορισμένων απαλλαγών σε περίπτωση παρέμβασής του για την αποζημίωση των υλικών ζημιών που προκλήθηκαν από οχήματα που έχουν κλαπεί ή έχουν αποκτηθεί με χρήση βίας.
- (17) Αυτή η δυνατότητα περιορισμού ή αποκλεισμού μιας νόμιμης αποζημίωσης των θυμάτων, βάσει του ότι το όχημα είναι αγνώστων στοιχείων, δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο οργανισμός έχει καταβάλει αποζημίωση για σημαντικές σωματικές βλάβες σε θύμα του ίδιου ατυχήματος κατά το οποίο προκλήθηκαν οι υλικές ζημιές. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν ίδια συμμετοχή του θύματος που υπέστη τις υλικές ζημιές μέχρι ορίου όχι ανώτερου από το οριζόμενο στην παρούσα οδηγία. Οι προϋποθέσεις για τον χαρακτηρισμό των σωματικών βλαβών ως σημαντικών καθορίζονται από την εθνική νομοθεσία ή από τις διοικητικές διατάξεις του κράτους μέλους στο οποίο συμβαίνει το ατύχημα. Κατά τον καθορισμό των προϋποθέσεων αυτών, τα κράτη μέλη μπορούν να λάβουν υπόψη, μεταξύ άλλων, το αν η σωματική βλάβη απαιτήσε νοσοκομειακή περίθαλψη.
- (18) Στην περίπτωση ατυχήματος που έχει προκληθεί από αναασφάλιστο όχημα, ο οργανισμός που αποζημιώνει τα θύματα ατυχημάτων που έχουν προκληθεί από αναασφάλιστα οχήματα ή από οχήματα αγνώστων στοιχείων βρίσκεται σε ευνοϊκότερη θέση σε σχέση με το θύμα για να ασκήσει αγωγή εναντίον του υπευθύνου μέρους. Συνεπώς θα πρέπει να αποφεύγεται ο οργανισμός αυτός να μπορεί να απαιτεί από το θύμα να αποδείξει, προκειμένου να αποζημιωθεί, ότι ο υπεύθυνος δεν είναι σε θέση ή αρνείται να πληρώσει.
- (19) Στην περίπτωση διαφοράς μεταξύ του εν λόγω οργανισμού και του ασφαλιστή της αστικής ευθύνης ως προς το ποιος θα πρέπει να αποζημιώσει το θύμα του ατυχήματος, τα κράτη μέλη, για να αποφευχθεί καθυστέρηση της καταβολής της αποζημίωσης στο θύμα, θα πρέπει να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε να οριστεί ποιο από τα μέρη αυτά υποχρεούται, σε πρώτη φάση, να αποζημιώσει το θύμα, εν αναμονή της επίλυσης της διαφοράς.
- (20) Θα πρέπει να διασφαλισθεί παρόμοια μεταχείριση των θυμάτων τροχαίων ατυχημάτων άσχετα με το πού λαμβάνει χώρα το ατύχημα στο εσωτερικό της Κοινότητας.
- (21) Είναι σκόπιμο να παρασχεθεί στα μέλη της οικογένειας του ασφαλισμένου, του οδηγού ή οιοδήποτε άλλου υπευθύνου προσώπου προστασία ανάλογη προς αυτή των τρίτων θυμάτων, οπωσδήποτε όσον αφορά τις σωματικές βλάβες που υπέστησαν.
- (22) Οι σωματικές βλάβες και οι υλικές ζημιές που υφίστανται πεζοί, ποδηλάτες και άλλοι μη μηχανοκίνητοι χρήστες των δρόμων, οι οποίοι είναι συνήθως το ασθενέστερο μέρος σε ατύχημα, θα πρέπει να καλύπτονται από την υποχρεωτική ασφάλιση του αυτοκινήτου που εμπλέκεται στο ατύχημα, για το οποίο δικαιούνται αποζημίωση σύμφωνα με το εθνικό αστικό δίκαιο. Η διάταξη αυτή δεν προδικάζει το θέμα της αστικής ευθύνης ή το επίπεδο της χορηγούμενης αποζημίωσης σε συγκεκριμένο ατύχημα, βάσει της εθνικής νομοθεσίας.
- (23) Σημαντικό επίτευγμα της ισχύουσας νομοθεσίας είναι ότι η ασφαλιστική κάλυψη περιλαμβάνει όλους τους επιβάτες του οχήματος. Ο στόχος αυτός θα διακυβευόταν εάν η εθνική νομοθεσία ή οποιαδήποτε ρήτρα ασφαλιστήριου συμβολαίου απέκλειε τους επιβάτες από την ασφαλιστική κάλυψη, επειδή γνώριζαν ή όφειλαν να γνωρίζουν ότι ο οδηγός του οχήματος ήταν υπό την επίρεια οινοπνεύματος ή άλλης ουσίας που προκαλεί μέθη κατά τον χρόνο του ατυχήματος. Ο επιβάτης συνήθως δεν είναι σε θέση να αξιολογεί δεόντως το επίπεδο μέθης του οδηγού. Ο στόχος της αποτροπής των οδηγιών από το να οδηγούν υπό την επίρεια μεθυστικών ουσιών δεν επιτυγχάνεται περιορίζοντας την ασφαλιστική κάλυψη των επιβατών που είναι θύματα τροχαίων ατυχημάτων. Η κάλυψη των επιβατών αυτών στο πλαίσιο της υποχρεωτικής ασφάλισης του αυτοκινήτου δεν προδικάζει την ευθύνη που μπορεί να έχουν βάσει της ισχύουσας εθνικής νομοθεσίας ούτε το επίπεδο της επικρατούμενης αποζημίωσης σε συγκεκριμένο ατύχημα.
- (24) Όλα τα ασφαλιστήρια συμβόλαια υποχρεωτικής κάλυψης στον τομέα των αυτοκινήτων οχημάτων θα πρέπει να καλύπτουν όλο το έδαφος της Κοινότητας.

(1) ΕΕ L 257 της 27.10.1995, σ. 1.

- (25) Ορισμένοι ασφαλιστές εισάγουν στα ασφαλιστήρια συμβόλαια ρήτρες που προβλέπουν ότι η σύμβαση δεν ισχύει αν το όχημα παραμένει εκτός του κράτους μέλους ταξινόμησης περισσότερο από συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Η πρακτική αυτή αντιβαίνει στην αρχή που θεσπίζει η παρούσα οδηγία, σύμφωνα με την οποία η υποχρεωτική ασφάλιση αυτοκινήτου θα πρέπει να καλύπτει, με βάση ένα και μόνο ασφάλιστρο, το σύνολο του εδάφους της Κοινότητας. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να οριστεί ότι η ασφαλιστική κάλυψη εξακολουθεί να ισχύει καθ' όλο το χρονικό διάστημα της σύμβασης, ανεξάρτητα από το αν το όχημα παραμένει σε άλλο κράτος μέλος επί ορισμένο χρονικό διάστημα, χωρίς αυτό να θίγει τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από τις εθνικές νομοθεσίες των κρατών μελών όσον αφορά την ταξινόμηση των οχημάτων.
- (26) Προς το συμφέρον του ασφαλιζόμενου, θα πρέπει κάθε ασφαλιστήριο συμβόλαιο να διασφαλίζει, σε κάθε κράτος μέλος, έναντι ενιαίου ασφάλιστρου, την κάλυψη που απαιτείται από τη νομοθεσία του ή την κάλυψη που απαιτεί η νομοθεσία του κράτους μέλους της συνήθους στάθμησης του οχήματος, όταν αυτή η τελευταία είναι υψηλότερη.
- (27) Θα πρέπει να αναληφθούν ενέργειες για τη διευκόλυνση της ασφαλιστικής κάλυψης των οχημάτων που εισάγονται από ένα κράτος μέλος σε άλλο, ακόμη και αν το αυτοκίνητο δεν έχει ακόμη ταξινομηθεί στο κράτος μέλος προορισμού. Για τον λόγο αυτό, θα πρέπει να προβλέπεται προσωρινή παρέκκλιση από τον γενικό κανόνα βάσει του οποίου καθορίζεται το κράτος μέλος όπου ευρίσκεται ο κίνδυνος. Επί χρονικό διάστημα τριάντα ημερών από την ημερομηνία παράδοσης, διάθεσης ή αποστολής του αυτοκινήτου στον αγοραστή, θα πρέπει να θεωρείται ως κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται ο κίνδυνος το κράτος μέλος προορισμού.
- (28) Όποιος επιθυμεί να συνάψει νέα σύμβαση ασφάλισης αυτοκινήτου με άλλον ασφαλιστή θα πρέπει να είναι σε θέση να δικαιολογήσει το ιστορικό των ατυχημάτων και απαιτήσεων του στο πλαίσιο της παλαιάς σύμβασης. Ο ασφαλιζόμενος θα πρέπει να έχει το δικαίωμα να ζητεί ανά πάσα στιγμή βεβαίωση σχετικά με τις ζημιές του ή τη μη ύπαρξη ζημιών στις οποίες εμπλέκεται το όχημα ή τα οχήματα που καλύπτονταν από την ασφαλιστική σύμβαση τουλάχιστον κατά τη διάρκεια της τελευταίας πενταετίας της συμβατικής σχέσης. Η ασφαλιστική επιχείρηση ή ο οργανισμός που, ενδεχομένως, έχει οριστεί από ένα κράτος μέλος για την παροχή υποχρεωτικής ασφαλιστικής κάλυψης ή για τη χορήγηση αυτών των βεβαιώσεων θα πρέπει να χορηγεί τη βεβαίωση αυτή στον συμβαλλόμενο εντός δεκαπέντε ημερών από την υποβολή της σχετικής αίτησης.
- (29) Για την εξασφάλιση της δέουσας προστασίας των θυμάτων τροχαίων ατυχημάτων, τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να επιτρέπουν στις ασφαλιστικές εταιρείες να αντιτάσσουν ίδια συμμετοχή κατά του ζημιωθέντος από ατύχημα.
- (30) Το δικαίωμα να επικαλείται την ασφαλιστική σύμβαση και να στρέφεται ευθέως κατά της ασφαλιστικής επιχείρησης έχει μεγάλη σημασία για την προστασία του θύματος τροχαίου ατυχήματος. Προκειμένου να διευκολύνεται ο αποτελεσματικός και ταχύς διακανονισμός των απαιτήσεων και να αποφεύγονται όσο το δυνατόν οι δαπανηροί δικαστικοί αγώνες, το δικαίωμα ευθείας αγωγής κατά της ασφαλιστικής επιχείρησης που καλύπτει την αστική ευθύνη του υπεύθυνου θα πρέπει να προβλεφθεί για τα θύματα οιαδήποτε τροχαίου ατυχήματος.
- (31) Προκειμένου να προσφερθεί επαρκής προστασία σε όλα τα θύματα τροχαίων ατυχημάτων, μια διαδικασία αιτιολογημένης προσφοράς αποζημίωσης θα πρέπει να επεκταθεί σε όλα τα είδη τροχαίων ατυχημάτων. Η ίδια αυτή διαδικασία θα πρέπει επίσης να εφαρμόζεται, τηρουμένων των αναλογιών, στις περιπτώσεις στις οποίες το ατύχημα διακανονίζεται από το σύστημα εθνικών γραφείων ασφαλίσεως.
- (32) Σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 2 σε συνδυασμό με το άρθρο 9 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με τη δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις ⁽¹⁾, οι ζημιωθέντες δύνανται να ασκήσουν αγωγή κατά του ασφαλιστή αστικής ευθύνης στο κράτος μέλος της κατοικίας τους.
- (33) Με το σύστημα των γραφείων χορήγησης πράσινης κάρτας, διασφαλίζεται ο απρόσκοπτος διακανονισμός των αξιώσεων στη χώρα διαμονής του ζημιωθέντος, ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία το έτερο μέρος προέρχεται από άλλη ευρωπαϊκή χώρα.
- (34) Ο ζημιωθείς που έχει υποστεί οιαδήποτε ζημία ή σωματική βλάβη από τροχαίο ατύχημα, το οποίο επιπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας και συνέβη σε κράτος διάφορο εκείνου στο οποίο διαμένει, θα πρέπει να μπορεί να εγείρει αξιώσεις αποζημίωσης στο κράτος μέλος διαμονής του κατά αντιπροσώπου για το διακανονισμό των ζημιών, ο οποίος έχει διοριστεί εκεί από την ασφαλιστική επιχείρηση του υπεύθυνου μέρους. Η λύση αυτή παρέχει τη δυνατότητα να διευθετούνται, με οικείες στους ζημιωθέντες διαδικασίες, ζημιές τις οποίες υφίστανται εκτός του κράτους μέλους διαμονής τους.
- (35) Με το σύστημα του αντιπροσώπου για το διακανονισμό των ζημιών στο κράτος μέλος διαμονής του ζημιωθέντος, δεν θίγεται ούτε το ουσιαστικό δικαίο που πρέπει να εφαρμόζεται στην εκάστοτε περίπτωση ούτε το ζήτημα της δικαιοδοσίας.
- (36) Το δικαίωμα του ζημιωθέντος να ασκεί ευθεία αγωγή κατά της ασφαλιστικής επιχείρησης για οιαδήποτε ζημία ή σωματική βλάβη που έχει υποστεί, αποτελεί λογικό συμπλήρωμα του διορισμού αντιπροσώπου, ενώ συνάμα βελτιώνει τη νομική θέση των ζημιωθέντων από τροχαία ατυχήματα τα οποία συνέβησαν σε κράτος μέλος διάφορο εκείνου στο οποίο διαμένουν.
- (37) Θα πρέπει να προβλεφθεί ότι το κράτος μέλος όπου έχει εκδοθεί η άδεια λειτουργίας της ασφαλιστικής επιχείρησης, απαιτεί από την επιχείρηση να διορίζει αντιπροσώπους για το διακανονισμό των ζημιών, διαμένοντες ή εγκατεστημένους στα άλλα κράτη μέλη, οι οποίοι θα συγκεντρώνουν όλες τις αναγκαίες πληροφορίες σχετικά με τις αξιώσεις που προκύπτουν από αυτού του είδους τα ατυχήματα και θα λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για το διακανονισμό των αξιώσεων εξ ονόματος και για λογαριασμό της ασφαλιστικής επιχείρησης, συμπεριλαμβανομένης της καταβολής της σχετικής αποζημίωσης. Οι εν λόγω αντιπρόσωποι θα πρέπει να διαθέτουν επαρκείς εξουσίες να εκπροσωπούν την ασφαλιστική επιχείρηση, έναντι των προσώπων που υφίστανται ζημιές από τα εν λόγω ατυχήματα, αλλά και να την εκπροσωπούν, αν παρ' ούτως και contrary, ενώπιον των εθνικών αρχών, συμπεριλαμβανομένων, οσάκις χρειάζεται, των δικαστηρίων, εφόσον αυτό συμβιβάζεται με τους κανόνες του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου περί απονομής δικαιοδοσίας.

⁽¹⁾ ΕΕ L 12 της 16.1.2001, σ. 1.

- (38) Η δραστηριότητα του αντιπροσώπου για το διακανονισμό των ζημιών δεν αρκεί για να θεμελιώσει τη δικαιοδοσία των δικαστηρίων του κράτους μέλους όπου διαμένει ο ζημιωθείς, εάν δεν την προβλέπουν οι σχετικοί κανόνες του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου περί απονομής δικαιοδοσίας.
- (39) Ο διορισμός αντιπροσώπων υπευθύνων για το διακανονισμό των αξιώσεων, θα πρέπει να αποτελεί μια από τις προϋποθέσεις για την πρόσβαση στην ασφαλιστική δραστηριότητα του κλάδου 10 του σημείου Α του παραρτήματος της πρώτης οδηγίας 73/239/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 1973, περί συντονισμού των νομοθετικών κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την ανάληψη δραστηριότητας πρωτασφάλισης, εκτός της ασφάλισης ζωής, και την άσκηση αυτής ⁽¹⁾, πλην της ευθύνης του μεταφορέα, και των προϋποθέσεων άσκησης της. Η προϋπόθεση αυτή θα πρέπει επομένως να καλύπτεται από την ενιαία διοικητική άδεια λειτουργίας, που εκδίδεται από τις αρχές του κράτους μέλους όπου έχει την έδρα της η ασφαλιστική επιχείρηση, όπως ορίζεται στον τίτλο II της οδηγίας 92/49/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 1992, για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την πρωτασφάλιση, εκτός της ασφάλειας ζωής και για την τροποποίηση των οδηγιών 73/239/ΕΟΚ και 88/357/ΕΟΚ (τρίτη οδηγία για την πρωτασφάλιση εκτός της ασφάλειας ζωής) ⁽²⁾. Η προϋπόθεση αυτή θα πρέπει να ισχύει και για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις των οποίων η έδρα βρίσκεται εκτός της Κοινότητας και έχουν λάβει άδεια με την οποία τους χορηγείται πρόσβαση στην ασφαλιστική δραστηριότητα σε κράτος μέλος της Κοινότητας.
- (40) Εκτός από την εξασφάλιση ότι η ασφαλιστική επιχείρηση έχει αντιπρόσωπο στο κράτος διαμονής του ζημιωθέντος, ενδείκνυται να εξασφαλιστεί το συγκεκριμένο δικαίωμα του ζημιωθέντος για ταχύ διακανονισμό της διαφοράς. Κατά συνέπεια, οι εθνικές νομοθεσίες είναι ανάγκη να περιλαμβάνουν κατάλληλες, αποτελεσματικές και συστηματικές, οικονομικές ή ισοδύναμες διοικητικές κυρώσεις, όπως ασφαλιστικά μέτρα σε συνδυασμό με διοικητικά πρόστιμα, τακτικές αναφορές στην εποπτεύουσα αρχή, επιτόπιους ελέγχους, καταχωρίσεις στην εθνική επίσημη εφημερίδα και τον Τύπο, αναστολή των εργασιών της εταιρείας (απαγόρευση σύναψης νέων συμβολαίων επί συγκεκριμένη χρονική περίοδο), διορισμό ειδικού αντιπροσώπου της εποπτεύουσας αρχής υπεύθυνου να ελέγχει κατά πόσον η επιχείρηση λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις της ασφαλιστικής νομοθεσίας, ανάκληση της άδειας της επιχείρησης για τον συγκεκριμένο ασφαλιστικό κλάδο, κυρώσεις κατά του διοικητικού συμβουλίου και των διευθυντικών στελεχών· οι προαναφερόμενες κυρώσεις τυχάνουν εφαρμογής κατά της ασφαλιστικής επιχείρησης, εφόσον είτε η ίδια είτε ο αντιπρόσωπός της δεν τηρήσουν την υποχρέωση υποβολής προσφοράς αποζημίωσης εντός εύλογης προθεσμίας. Τούτο δεν θα πρέπει να θίγει την εφαρμογή άλλων κρινόμενων ως κατάλληλων μέτρων, σύμφωνων ειδικότερα με την περί εποπτείας νομοθεσία. Εντούτοις, η ευθύνη και η προκληθείσα ζημία δεν θα πρέπει να υπόκεινται σε αμφισβήτηση, ώστε η ασφαλιστική επιχείρηση να είναι σε θέση να υποβάλει αιτιολογημένη προσφορά εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας. Η αιτιολογημένη προσφορά αποζημίωσης θα πρέπει να είναι γραπτή προσφορά που να περιέχει τα στοιχεία βάσει των οποίων έγινε η αξιολόγηση της ευθύνης και της ζημίας.
- (41) Εκτός από τις κυρώσεις αυτές, είναι, σκόπιμο να προβλεφθεί ότι θα πρέπει να καταβάλλονται τόκοι επί του ποσού της αποζημίωσης που προσφέρει η ασφαλιστική επιχείρηση ή επιδικάζει το δικαστήριο στον ζημιωθέντα, εάν η προσφορά δεν γίνει εντός της ταχθείσας προθεσμίας. Εάν ισχύουν ήδη στα κράτη μέλη εθνικές ρυθμίσεις που προβλέπουν απαιτήσεις για τόκους υπερημερίας, η προαναφερθείσα διάταξη δύναται να τεθεί σε εφαρμογή με παραπομπή στις εν λόγω ρυθμίσεις.
- (42) Οι ζημιωθέντες, οι οποίοι έχουν υποστεί οιαδήποτε ζημία ή σωματική βλάβη από τροχαίο ατύχημα, δυσκολεύονται μερικές φορές να εντοπίσουν την επωνυμία της ασφαλιστικής επιχείρησης που καλύπτει την αστική ευθύνη από την κυκλοφορία αυτοκινήτου οχήματος που εμπλέκεται σε ατύχημα.
- (43) Προς το συμφέρον των ζημιωθέντων αυτών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να δημιουργήσουν κέντρα πληροφοριών για να εξασφαλιστεί η παροχή των εν λόγω πληροφοριών για κάθε τροχαίο ατύχημα αμελλίτι. Αυτά τα κέντρα πληροφοριών θα πρέπει επίσης να παρέχουν πληροφορίες στους ζημιωθέντες σχετικά με τους αντιπροσώπους για το διακανονισμό των ζημιών. Τα εν λόγω κέντρα θα πρέπει να συνεργάζονται μεταξύ τους και να παρέχουν ταχέως πληροφορίες όσον αφορά τους αντιπροσώπους για το διακανονισμό των ζημιών, τις οποίες τους ζητούν άλλα κέντρα ευρισκόμενα σε άλλα κράτη μέλη. Κρίνεται ενδεδειγμένο να συλλέγονται πληροφορίες σχετικά με την πραγματική ημερομηνία λήξης της ασφαλιστικής κάλυψης, όχι όμως σχετικά με τη λήξη της αρχικής ισχύος του ασφαλιστηρίου συμβολαίου, σε περίπτωση που η διάρκεια του συμβολαίου παρατείνεται διότι δεν επήλθε λύση του.
- (44) Θα πρέπει να προβλεφθεί ειδική διάταξη για τα οχήματα (παραδείγματος χάριν, κρατικά ή στρατιωτικά), τα εμπιπόμενα στις εξαιρέσεις από την υποχρέωση ασφάλισης της αστικής ευθύνης.
- (45) Ο ζημιωθείς μπορεί να έχει έννομο συμφέρον να γνωρίζει την ταυτότητα του ιδιοκτήτη του οχήματος ή του συνήθους οδηγού του ή του εγγεγραμμένου ως κατόχου του, π.χ. εάν μπορεί να αποζημιωθεί μόνον από τα πρόσωπα αυτά διότι το όχημα δεν είναι δεόντως ασφαλισμένο, ή εάν η ζημία υπερβαίνει το ασφαλισμένο ποσό, οπότε θα πρέπει να παρέχονται και οι πληροφορίες αυτές.
- (46) Ορισμένα παρεχόμενα στοιχεία, όπως το όνομα και η διεύθυνση του ιδιοκτήτη ή του συνήθους οδηγού του οχήματος και ο αριθμός του ασφαλιστηρίου ή ο αριθμός κυκλοφορίας του οχήματος, αποτελούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα κατά την έννοια της οδηγίας 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών ⁽³⁾. Η επεξεργασία των στοιχείων αυτών που απαιτείται για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τα εθνικά μέτρα που λαμβάνονται σύμφωνα με την οδηγία 95/46/ΕΚ. Το όνομα και η διεύθυνση του συνήθους οδηγού θα πρέπει να γνωστοποιούνται μόνον εάν το προβλέπει η εθνική νομοθεσία.

⁽¹⁾ ΕΕ L 228 της 16.8.1973, σ. 3.

⁽²⁾ ΕΕ L 228 της 11.8.1992, σ. 1.

⁽³⁾ ΕΕ L 281 της 23.11.1995, σ. 31.

- (47) Προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι ο ζημιωθείς δεν θα παραμείνει χωρίς την αποζημίωση την οποία δικαιούται είναι ανάγκη να προβλεφθεί ένας οργανισμός αποζημιώσεως, στον οποίο θα μπορεί να απευθύνεται ο ζημιωθείς εάν η ασφαλιστική επιχείρηση δεν έχει διορίσει αντιπρόσωπο ή παρελκύει προδήλως το διακανονισμό μιας αξίωσης ή είναι αδύνατη η διαπίστωση της ταυτότητας της ασφαλιστικής επιχείρησης. Η παρέμβαση του οργανισμού αποζημιώσεως θα πρέπει να περιορίζεται σε μεμονωμένες σπάνιες περιπτώσεις κατά τις οποίες η ασφαλιστική επιχείρηση δεν εκπληρώνει τα καθήκοντά της παρ' όλες τις αποτρεπτικές συνέπειες των δυναμένων να επιβληθούν κυρώσεων.
- (48) Ο ρόλος του οργανισμού αποζημιώσεως είναι να διακανονίζει αξιώσεις σχετικά με οιαδήποτε ζημία ή σωματική βλάβη που υπέστη ο ζημιωθείς μόνο σε περιπτώσεις που είναι δυνατό να καθοριστούν αντικειμενικά και, ως εκ τούτου, ο οργανισμός αυτός θα πρέπει να περιορίζει τη δραστηριότητά του στην επαλήθευσή του εάν έχει γίνει προσφορά αποζημιώσεως σύμφωνα με τις προβλεπόμενες προθεσμίες και διαδικασίες, χωρίς να παρεμβαίνει στην ουσία.
- (49) Τα νομικά πρόσωπα που υποκαθίστανται εκ του νόμου στις απαιτήσεις του ζημιωθέντος κατά του υπευθύνου του ατυχήματος ή κατά της ασφαλιστικής επιχείρησής του (παραδείγματος χάριν, άλλες ασφαλιστικές επιχειρήσεις ή οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης), δεν θα πρέπει να δικαιούνται να προβάλλουν αντίστοιχη απαίτηση στον οργανισμό αποζημιώσεως.
- (50) Ο οργανισμός αποζημιώσεως θα πρέπει να έχει δικαίωμα αναγωγής, στο βαθμό που ικανοποίησε τον ζημιωθέντα. Για τη διευκόλυνση της άσκησης του δικαιώματος του οργανισμού αποζημιώσεως κατά της ασφαλιστικής επιχείρησης, η οποία είτε δεν όρισε αντιπρόσωπο για το διακανονισμό ζημιών είτε προδήλως παρελκύει το διακανονισμό μιας αξίωσης, ο οργανισμός αποζημιώσεως στο κράτος του ζημιωθέντος θα πρέπει να διαθέτει επίσης αυτόματο δικαίωμα επιστροφής του ποσού που κατέβαλε, με παράλληλη υποκατάσταση στα δικαιώματα του ζημιωθέντος, από τον ομόλογό του οργανισμό στο κράτος όπου είναι εγκατεστημένη η ασφαλιστική επιχείρηση. Είναι ευκολότερο γι' αυτόν τον οργανισμό να στραφεί κατά της ασφαλιστικής επιχείρησης.
- (51) Ακόμη και αν τα κράτη μέλη μπορούν να προσδώσουν επικουρικό χαρακτήρα στην προβολή αξιώσεων κατά του οργανισμού αποζημιώσεως, ο ζημιωθείς δεν θα πρέπει να υποχρεώνεται να προβάλει την αξίωσή του κατά του υπευθύνου του ατυχήματος πριν την προβάλει κατά του οργανισμού αποζημιώσεως. Η θέση του ζημιωθέντος, στη συγκεκριμένη περίπτωση, θα πρέπει να είναι τουλάχιστον η ίδια όπως στην περίπτωση απαίτησης κατά του ταμείου εγγυήσεων.
- (52) Το σύστημα αυτό μπορεί να λειτουργήσει με συμφωνία μεταξύ των οργανισμών αποζημιώσεως που έχουν συσταθεί ή εγκριθεί από τα κράτη μέλη, καθορίζουσα τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις τους καθώς και τις διαδικασίες επιστροφής των καταβληθέντων ποσών.
- (53) Όταν δεν είναι δυνατόν να διαπιστωθεί η ταυτότητα του ασφαλιστή του οχήματος, θα πρέπει να προβλεφθεί ότι ο τελικός οφειλέτης της καταβλητέας στον ζημιωθέντα αποζημίωσης είναι το ταμείο εγγυήσεων, το οποίο προβλέπεται για

το σκοπό αυτό, το ευρισκόμενο στο κράτος μέλος όπου έχει τη συνήθη στάθμευσή του το ανασφάλιστο όχημα, η κυκλοφορία του οποίου προκάλεσε το ατύχημα. Για την περίπτωση που η αναγνώριση της ταυτότητας του οχήματος είναι αδύνατη, θα πρέπει να θεσπιστούν διατάξεις ορίζουσες τελικό οφειλέτη το ταμείο εγγυήσεων, το οποίο προβλέπεται για το σκοπό αυτό, το ευρισκόμενο στο κράτος μέλος στο οποίο συνέβη το ατύχημα.

- (54) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να θίγει τις υποχρεώσεις των κρατών μελών όσον αφορά στις προθεσμίες ενσωμάτωσης στο εθνικό δίκαιο και εφαρμογής των οδηγιών που εμφανίζονται στο παράρτημα Ι μέρος Β,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Ορισμοί

Κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας:

- 1) ως «όχημα» νοείται οιοδήποτε αυτοκίνητο όχημα προοριζόμενο να κινείται επί του εδάφους διά μηχανικής δυνάμεως και μη κινούμενο επί σιδηροτροχιών, ως επίσης και οιοδήποτε ρυμουλκούμενο όχημα, συζευγμένο ή μη μετά του κυρίως αυτοκινήτου οχήματος·
- 2) ως «ζημιωθείς» νοείται το πρόσωπο το οποίο δικαιούται αποκατάστασως της ζημίας που προεκλήθη από οχήματα·
- 3) ως «εθνικό γραφείο ασφαλίσεως» νοείται η επαγγελματική οργάνωση ή συσταθείσα σύμφωνα με τη σύσταση αριθ. 5, η οποία εξεδόθη στις 25 Ιανουαρίου 1949, από την υποεπιτροπή οδικών μεταφορών της επιτροπής εσωτερικών μεταφορών της Οικονομικής Επιτροπής για την Ευρώπη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών· το εν λόγω γραφείο συγκεντρώνει τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις οι οποίες εντός ενός κράτους έχουν λάβει άδεια λειτουργίας κλάδου ασφαλίσεως αστικής ευθύνης εξ αυτοκινήτων οχημάτων·
- 4) ως «έδαφος εντός του οποίου το όχημα έχει τη συνήθη στάθμευσή του» νοείται:
  - α) το έδαφος του κράτους του οποίου φέρει πινακίδα κυκλοφορίας το όχημα, ανεξάρτητα από το αν η πινακίδα του είναι μόνιμη ή προσωρινή· ή
  - β) σε περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει εγγραφή για ένα τύπο οχήματος αλλά το όχημα φέρει ασφαλιστική πινακίδα ή άλλο διακριτικό σήμα ανάλογο με τις πινακίδες κυκλοφορίας, το έδαφος του Κράτους το οποίο εξέδωσε την ασφαλιστική πινακίδα ή το διακριτικό σήμα· ή
  - γ) σε περιπτώσεις όπου δεν υπάρχουν ούτε πινακίδα κυκλοφορίας ούτε ασφαλιστική πινακίδα ούτε διακριτικό σήμα για ορισμένους τύπους οχημάτων, το έδαφος του κράτους εντός του οποίου ο κάτοχος του οχήματος έχει την κατοικία του· ή

- δ) εφόσον το αυτοκίνητο δεν φέρει πινακίδες κυκλοφορίας ή φέρει πινακίδες που δεν αντιστοιχούν ή δεν αντιστοιχούν πλέον στο όχημα, και εμπλέκεται σε ατύχημα, το έδαφος του κράτους στο οποίο συνέβη το ατύχημα, για τους σκοπούς της ικανοποίησης των αξιώσεων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 2 στοιχείο α) ή στο άρθρο 10·
- 5) ως «πράσινη κάρτα» νοείται το διεθνές πιστοποιητικό ασφαλίσεως που εκδίδεται εξ ονόματος ενός εθνικού γραφείου ασφαλίσεως σύμφωνα με τη σύσταση αριθ. 5 η οποία εξέδωσε στις 25 Ιανουαρίου 1949 από την υποεπιτροπή οδικών μεταφορών της επιτροπής εσωτερικών μεταφορών της Οικονομικής Επιτροπής για την Ευρώπη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών·
- 6) «ασφαλιστική επιχείρηση»: η επιχείρηση η οποία έχει λάβει επίσημη άδεια λειτουργίας δυνάμει του άρθρου 6 ή του άρθρου 23 παράγραφος 2 της οδηγίας 73/239/ΕΟΚ·
- 7) «εγκατάσταση»: η έδρα, το πρακτορείο ή το υποκατάστημα ασφαλιστικής επιχείρησης, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 στοιχείο γ) της δεύτερης οδηγίας 88/357/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 22ας Ιουνίου 1988, για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με την πρωτασφάλιση, εκτός της ασφάλειας ζωής, και τη θέσπιση των διατάξεων που σκοπό έχουν να διευκολύνουν την πραγματική άσκηση της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών ⁽¹⁾.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

Οι διατάξεις των άρθρων 4, 6, 7 και 8 εφαρμόζονται στα οχήματα με συνήθη στάθμευση στο έδαφος ενός κράτους μέλους:

- α) μετά τη σύναψη συμφωνίας μεταξύ των εθνικών γραφείων ασφαλίσεως κατά την οποία κάθε εθνικό γραφείο εγγυάται την ικανοποίηση, σύμφωνα με τις διατάξεις της εθνικής του νομοθεσίας περί υποχρεωτικών ασφαλίσεων, των αξιώσεων από ατυχήματα που έγιναν στο έδαφος του και που προεκλήθησαν από την κυκλοφορία οχημάτων με συνήθη στάθμευση στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, είτε αυτά τα οχήματα είναι ασφαλισμένα είτε όχι·
- β) από της ημερομηνίας που θα καθορίσει η Επιτροπή αφού προηγουμένως διαπιστώσει σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, ότι συνήφθη η συμφωνία·
- γ) για τη διάρκεια της συμφωνίας αυτής.

Άρθρο 3

Υποχρέωση ασφάλισης των οχημάτων

Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει, υπό την επιφύλαξη εφαρμογής του άρθρου 5, όλα τα κατάλληλα μέτρα ώστε η αστική ευθύνη, η

σχετική με την κυκλοφορία οχημάτων με συνήθη στάθμευση στο έδαφος του να καλύπτεται από ασφάλιση.

Η έκταση της καλυπτόμενης ευθύνης και οι όροι και συνθήκες της καλύψεως καθορίζονται με βάση τα μέτρα που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο.

Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει κάθε κατάλληλο μέτρο ώστε η ασφαλιστική σύμβαση να καλύπτει επίσης:

- α) τις ζημιές που προκαλούνται στο έδαφος των άλλων κρατών μελών, σύμφωνα με τις ισχύουσες νομοθεσίες στα κράτη αυτά·
- β) τις ζημιές που υπέστησαν υπήκοοι των κρατών μελών κατά τη διάρκεια απευθείας ταξιδιού τους μεταξύ δύο επικρατειών, στις οποίες εφαρμόζεται η συνθήκη, εφόσον δεν υπάρχει εθνικό γραφείο ασφαλίσεως που φέρει την ευθύνη στο έδαφος του κράτους διελεύσεως. Σ' αυτήν την περίπτωση, η ζημία καλύπτεται σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία περί υποχρεωτικής ασφαλίσεως που ισχύει στο κράτος μέλος εντός του οποίου το όχημα έχει τη συνήθη στάθμευσή του.

Η ασφάλιση που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο καλύπτει υποχρεωτικά και τις υλικές ζημιές και τις σωματικές βλάβες.

Άρθρο 4

Έλεγχος ασφάλισης

Τα κράτη μέλη απέχουν από τη διενέργεια ελέγχων ασφαλίσεως της αστικής ευθύνης που προκύπτει από την κυκλοφορία οχημάτων που έχουν συνήθη στάθμευση στο έδαφος άλλου κράτους μέλους και οχημάτων που έχουν συνήθη στάθμευση στο έδαφος τρίτης χώρας και εισέρχονται στο έδαφός τους προερχόμενα από το έδαφος άλλου κράτους μέλους. Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να διενεργούν μη συστηματικούς ελέγχους της ασφάλισης, εφόσον αυτοί δεν ενέχουν διακρίσεις και πραγματοποιούνται στο πλαίσιο ελέγχου που δεν έχει αποκλειστικό σκοπό τη διαπίστωση της ύπαρξης ασφάλισης.

Άρθρο 5

Παρέκλιση της υποχρέωσης ασφάλισης των οχημάτων

1. Κάθε κράτος μέλος δύναται να παρεκκλίνει από τις διατάξεις του άρθρου 3 για ορισμένα, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου. Ο κατάλογος των εν λόγω προσώπων συντάσσεται από το ενδιαφερόμενο κράτος και κοινοποιείται στα άλλα κράτη μέλη και στην Επιτροπή.

Στην περίπτωση αυτή, το κράτος μέλος που προβλέπει την παρέκλιση λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίσει την καταβολή της αποζημίωσης για ζημιές που προκλήθηκαν στο έδαφός του και στο έδαφος των άλλων κρατών μελών από οχήματα που ανήκουν στα πρόσωπα αυτά.

⁽¹⁾ ΕΕ L 172 της 4.7.1988, σ. 1.

Ορίζει ιδίως την αρχή ή τον οργανισμό που είναι υπεύθυνος εντός του κράτους στο οποίο έλαβε χώρα το ατύχημα, για την αποζημίωση των ζημιωθέντων μερών, σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους αυτού, σε περίπτωση κατά την οποία δεν εφαρμόζεται το άρθρο 2 στοιχείο α).

Γνωστοποιεί στην Επιτροπή τον κατάλογο των προσώπων που εξαιρούνται από την υποχρεωτική ασφάλιση και τις αρχές ή τους οργανισμούς που ευθύνονται προς αποζημίωση.

Η Επιτροπή δημοσιεύει τον κατάλογο.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να παρεκκλίνουν των διατάξεων του άρθρου 3 για ορισμένους τύπους οχημάτων ή ορισμένα οχήματα με ειδική πινακίδα κυκλοφορίας. Ο κατάλογος των εν λόγω οχημάτων καταρτίζεται από το ενδιαφερόμενο κράτος και κοινοποιείται στα άλλα κράτη μέλη και στην Επιτροπή.

Στην περίπτωση αυτή, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τα οχήματα που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, να αντιμετωπίζονται κατά τον ίδιο τρόπο με τα οχήματα για τα οποία δεν έχει καλυφθεί η ασφαλιστική υποχρέωση που προβλέπει το άρθρο 3.

Εν συνέχεια, το ταμείο εγγύησης του κράτους μέλους στο οποίο συνέβη το ατύχημα, έχει αξίωση κατά του ταμείου εγγυήσεων στο κράτος μέλος στο οποίο το όχημα έχει τη συνήθη στάθμευση.

Από την 11η Ιουνίου 2010 τα κράτη μέλη υποβάλλουν έκθεση στην Επιτροπή σχετικά με την υλοποίηση και την εφαρμογή στην πράξη της παρούσας παραγράφου.

Μετά την εξέταση αυτών των εκθέσεων, η Επιτροπή υποβάλλει, αν συντρέχει λόγος, προτάσεις για την αντικατάσταση ή την κατάργηση αυτής της παρέκκλισης.

Άρθρο 6

Εθνικά γραφεία ασφάλισης

Κάθε κράτος μέλος μεριμνά ώστε σε περίπτωση ατυχήματος που προεκλήθη στο έδαφός του από όχημα με συνήθη στάθμευση στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, το εθνικό γραφείο ασφαλίσεως, υπό την επιφύλαξη της υποχρέωσης που αναφέρεται στο άρθρο 2 στοιχείο α), να λαμβάνει πληροφορίες:

- α) σχετικές με την περιοχή όπου το εν λόγω όχημα συνήθως σταθμεύει και τον αριθμό εγγραφής του στο μητρώο αν υπάρχει·
- β) στο μέτρο του δυνατού, σχετικές με τα στοιχεία της ασφαλίσεως αυτού του οχήματος όπως προκύπτουν συνήθως από την πράσινη κάρτα, και τα οποία έχει ο κάτοχος του οχήματος, στο μέτρο που τα στοιχεία αυτά ζητούνται από το κράτος μέλος, στο έδαφος του οποίου το όχημα έχει τη συνήθη στάθμευσή του.

Κάθε κράτος μέλος μεριμνά επίσης ώστε το γραφείο να ανακοινώνει τις πληροφορίες που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β) στο εθνικό γραφείο ασφαλίσεως του κράτους στο έδαφος του οποίου το όχημα που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο έχει τη συνήθη στάθμευσή του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΟΧΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΤΗ ΣΥΝΗΘΗ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗ ΤΟΥΣ ΣΤΟ ΕΔΑΦΟΣ ΤΡΙΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Άρθρο 7

Εθνικά μέτρα για οχήματα που έχουν τη συνήθη στάθμευσή τους στο έδαφος τρίτης χώρας

Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει όλα τα κατάλληλα μέτρα ώστε οχήματα που έχουν τη συνήθη στάθμευσή τους στο έδαφος τρίτης χώρας και που εισέρχονται στο έδαφος εντός του οποίου εφαρμόζεται η συνθήκη, να κυκλοφορούν στο έδαφός του μόνο αν οι ζημιές που ενδέχεται να προκληθούν λόγω της κυκλοφορίας των οχημάτων αυτών καλύπτονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις των νομοθεσιών των κρατών μελών, περί υποχρεωτικής ασφαλίσεως της αστικής ευθύνης που προκύπτει από την κυκλοφορία οχημάτων, στο σύνολο του εδάφους εντός του οποίου ισχύει η συνθήκη.

Άρθρο 8

Έγγραφα για οχήματα που έχουν τη συνήθη στάθμευσή τους στο έδαφος τρίτης χώρας

1. Κάθε όχημα με συνήθη στάθμευση στο έδαφος τρίτης χώρας, πρέπει, πριν εισέλθει σε έδαφος εντός του οποίου ισχύει η συνθήκη, να είναι εφοδιασμένο είτε με πράσινη κάρτα που να ισχύει, είτε με πιστοποιητικό ασφαλίσεως στα σύνορα εκ του οποίου να προκύπτει ότι το όχημα είναι ασφαλισμένο σύμφωνα με το άρθρο 7.

Εν τούτοις οχήματα με συνήθη στάθμευση σε τρίτη χώρα θεωρούνται ως οχήματα που έχουν τη συνήθη στάθμευσή τους στην Κοινότητα, εφόσον τα εθνικά γραφεία ασφαλίσεως όλων των κρατών μελών —καθένα σύμφωνα με τις διατάξεις της εθνικής του νομοθεσίας περί υποχρεωτικής ασφαλίσεως— εγγυώνται χωριστά την ικανοποίηση αξιώσεων εξ ατυχημάτων εντός του εδάφους τους από τέτοια οχήματα.

2. Η Επιτροπή, αφού εξακριβώσει, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, ότι επληρώθησαν οι όροι της παραγράφου 1 δεύτερο εδάφιο, καθορίζει την ημερομηνία από της οποίας καθώς και τους τύπους των οχημάτων για τους οποίους τα κράτη μέλη δεν θα απαιτούν πλέον την επίδειξη των εγγράφων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 πρώτο εδάφιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΕΛΑΧΙΣΤΑ ΠΟΣΑ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Άρθρο 9

Ελάχιστα ποσά

1. Με την επιφύλαξη μεγαλύτερων ποσών εγγύησης που ενδεχομένως ορίζουν τα κράτη μέλη, κάθε κράτος μέλος απαιτεί τα ελάχιστα ποσά υποχρεωτικής ασφαλίσεως που αναφέρεται στο άρθρο 3 να ανέρχονται:

- α) σε περίπτωση σωματικής βλάβης, ελάχιστο ποσό κάλυψης 1 000 000 ευρώ για κάθε θύμα ή 5 000 000 ευρώ για κάθε αξίωση, ανεξάρτητα από τον αριθμό των θυμάτων·
- β) σε περίπτωση υλικών ζημιών, σε 1 000 000 ευρώ για κάθε αξίωση, ανεξάρτητα από τον αριθμό των θυμάτων.

Τα κράτη μέλη μπορούν, εφόσον απαιτείται, να ορίσουν μεταβατική περίοδο το αργότερο έως την 11η Ιουνίου 2012, για να προσαρμόσουν τα οικεία ελάχιστα ποσά κάλυψης στα ποσά που προβλέπει το παρόν εδάφιο.

Τα κράτη μέλη που επιθυμούν να κάνουν χρήση της ως άνω προβλεπόμενης μεταβατικής περιόδου ενημερώνουν την Επιτροπή και αναφέρουν τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου.

Ωστόσο, το αργότερο έως την 11η Δεκεμβρίου 2009, τα κράτη μέλη πρέπει να έχουν αυξήσει τις εγγυήσεις τουλάχιστον έως το ήμισυ των επιπέδων που προβλέπονται στο πρώτο εδάφιο.

2. Κάθε πέντε έτη μετά την 11η Ιουνίου 2005 ή μετά τη λήξη οιασδήποτε μεταβατικής περιόδου κατά την παράγραφο 1 δεύτερο εδάφιο, τα ποσά που αναφέρονται στην παράγραφο εκείνη αναθεωρούνται σύμφωνα με τον ευρωπαϊκό δείκτη τιμών καταναλωτή (ΕΔΤΚ), όπως προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2494/95.

Τα ποσά προσαρμόζονται αυτομάτως, προσαυξανόμενα κατά το ποσοστό μεταβολής του ΕΔΤΚ για την αντίστοιχη περίοδο, δηλαδή τα πέντε έτη πριν από την αναθεώρηση που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο, και στρογγυλοποιούνται προς τα άνω σε πολλαπλάσιο των 10 000 ευρώ.

Η Επιτροπή ανακοινώνει τα προσαρμοσμένα ποσά στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο και μεριμνά για τη δημοσίευσή τους στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΤΩΝ ΖΗΜΙΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΟΧΗΜΑΤΑ ΑΓΝΩΣΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ Η ΓΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΕΚΠΛΗΡΩΘΕΙ Η ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 3

Άρθρο 10

Οργανισμός υπεύθυνος για την καταβολή αποζημίωσης

1. Κάθε κράτος μέλος ιδρύει ή εγκρίνει οργανισμό, αποστολή του οποίου είναι να αποζημιώνει, τουλάχιστον εντός των ορίων της υποχρέωσης ασφάλισης, τις υλικές ζημιές ή τις σωματικές βλάβες που προκαλούνται από οχήματα αγνώστων στοιχείων ή για τα οποία δεν έχει εκπληρωθεί η υποχρέωση ασφάλισης που προβλέπεται στο άρθρο 3.

Το πρώτο εδάφιο δεν θίγει το δικαίωμα των κρατών μελών να προσδίδουν στην παρέμβαση του οργανισμού αυτού επικουρικό ή μη επικουρικό χαρακτήρα, ούτε το δικαίωμά τους να ρυθμίζουν τον διακανονισμό των αξιώσεων μεταξύ του οργανισμού αυτού και του υπευθύνου ή των υπευθύνων του ατυχήματος και των άλλων ασφα-

λιστών ή οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης που υποχρεούνται να αποζημιώσουν το θύμα για το ίδιο ατύχημα. Ωστόσο, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να επιτρέπουν στον οργανισμό, προκειμένου να του καταβάλει την αποζημίωση στο θύμα του ατυχήματος, να απαιτεί από αυτό, να αποδείξει, καθ' οιονδήποτε τρόπο, ότι ο υπεύθυνος αδυνατεί ή αρνείται να πληρώσει.

2. Το θύμα μπορεί σε κάθε περίπτωση να απευθύνεται απευθείας στον οργανισμό, ο οποίος, με βάση τις πληροφορίες που ζητεί και λαμβάνει από το θύμα, είναι υποχρεωμένος να του δίδει αιτιολογημένη απάντηση σχετικά με την καταβολή τυχόν αποζημίωσης.

Τα κράτη μέλη μπορούν, ωστόσο, να αποκλείουν από την παρέμβαση του οργανισμού αυτού τα πρόσωπα τα οποία επιβίβαστηκαν με τη θέλησή τους στο όχημα που προκάλεσε τη ζημία ή τη σωματική βλάβη, εφόσον ο οργανισμός μπορεί να αποδείξει ότι γνώριζαν ότι το όχημα δεν ήταν ασφαλισμένο.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίζουν ή να αποκλείουν την παρέμβαση του οργανισμού αυτού σε περίπτωση πρόκλησης υλικών ζημιών από όχημα αγνώστων στοιχείων.

Ωστόσο, όταν ο οργανισμός έχει καταβάλει αποζημίωση για σοβαρές σωματικές βλάβες σε κάποιο θύμα του ίδιου ατυχήματος στο οποίο προκλήθηκαν υλικές ζημιές από όχημα αγνώστων στοιχείων, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να αποκλείουν την καταβολή αποζημίωσης για υλικές ζημιές με την αιτιολογία ότι το όχημα ήταν αγνώστων στοιχείων. Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ίδια συμμετοχή του θύματος που υπέστη τις υλικές ζημιές, μέχρι ανωτάτου ποσού 500 ευρώ.

Οι προϋποθέσεις για τον χαρακτηρισμό των σωματικών βλαβών ως σημαντικών καθορίζονται σύμφωνα με τις νομοθετικές ή διοικητικές διατάξεις του κράτους μέλους στο οποίο συνέβη το ατύχημα. Στην περίπτωση αυτή, τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν υπόψη, μεταξύ άλλων, το αν η σωματική βλάβη απαίτησε νοσοκομειακή περίθαλψη.

4. Κάθε κράτος μέλος εφαρμόζει τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις του κατά την καταβολή αποζημιώσεων από τον οργανισμό αυτό, με την επιφύλαξη κάθε άλλης πρακτικής ευνοϊκότερης για το θύμα.

Άρθρο 11

Διαφορές

Σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ του οργανισμού που αναφέρει το άρθρο 10 παράγραφος 1 και του ασφαλιστή αστικής ευθύνης για το ποιος πρέπει να αποζημιώσει το θύμα, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε να οριστεί ποιο από τα μέρη αυτά υποχρεούται, σε πρώτη φάση, να αποζημιώσει το θύμα αμελλητί.

Εάν τελικά αποφασισθεί ότι το άλλο μέρος θα έπρεπε να είχε καταβάλει την αποζημίωση εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, αυτό το άλλο μέρος θα επιστρέψει το οφειλόμενο ποσό στο μέρος το οποίο την κατέβαλε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΘΥΜΑΤΩΝ, ΡΗΤΡΕΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ, ΕΝΙΑΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΟ, ΟΧΗΜΑΤΑ ΑΠΟΣΤΕΛΛΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΚΡΑΤΟΣ ΜΕΛΟΣ ΣΕ ΆΛΛΟ**Άρθρο 12****Ειδικές κατηγορίες θυμάτων**

1. Υπό την επιφύλαξη του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 13, η ασφάλιση που προβλέπει το άρθρο 3 καλύπτει την ευθύνη για σωματικές βλάβες όλων των επιβατών, πλην του οδηγού, που προκύπτουν από την κυκλοφορία ενός οχήματος.

2. Τα μέλη της οικογένειας του ασφαλισμένου, του οδηγού ή κάθε άλλου προσώπου το οποίο φέρει σε περίπτωση ατυχήματος την αστική ευθύνη η οποία καλύπτεται από την ασφάλιση του άρθρου 3, δεν μπορούν να αποκλειστούν, λόγω του δεσμού συγγενείας, από το δικαίωμα ασφάλισης για τις σωματικές βλάβες τους.

3. Η ασφάλιση που αναφέρεται στο άρθρο 3 καλύπτει τις σωματικές βλάβες και τις υλικές ζημιές που υπέστησαν πεζοί, ποδηλάτες και άλλοι μη μηχανοκίνητοι χρήστες των δρόμων οι οποίοι, συνεπεία ατυχήματος στο οποίο εμπλέκεται μηχανοκίνητο όχημα, δικαιούνται αποζημίωση σύμφωνα με το εθνικό αστικό δίκαιο.

Το παρόν άρθρο δεν προδικάζει ούτε την αστική ευθύνη ούτε το ποσό της αποζημίωσης.

Άρθρο 13**Ρήτρες αποκλεισμού**

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να θεωρείται, για την εφαρμογή του άρθρου 3, ανίσχυρη όσον αφορά την προσφυγή τρίτων θυμάτων ατυχήματος, κάθε διάταξη του νόμου ή συμβατική ρήτρα που περιλαμβάνεται σε ασφαλιστήριο συμβόλαιο εκδιδόμενο σύμφωνα με το άρθρο 3 και αποκλείει την ασφάλιση της χρήσης ή της οδήγησης οχημάτων από πρόσωπα:

- α) στα οποία δεν έχει επιτραπεί ρητά ή σιωπηρά η χρήση ή η οδήγηση·
- β) τα οποία δεν διαθέτουν άδεια οδήγησης του σχετικού οχήματος·
- γ) τα οποία δεν έχουν συμμορφωθεί με τις εκ του νόμου υποχρεώσεις τεχνικού χαρακτήρα που αφορούν την κατάσταση και την ασφάλεια του εν λόγω οχήματος.

Πάντως η διάταξη ή η ρήτρα που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο α) μπορούν να αντιταχθούν σε πρόσωπα που επιβιβάστηκαν με τη θέλησή τους στο όχημα που προκάλεσε τη ζημία, εφόσον ο ασφαλιστής μπορεί να αποδείξει ότι γνώριζαν ότι το όχημα είχε κλαπεί.

Τα κράτη μέλη έχουν την ευχέρεια - όσον αφορά τα ατυχήματα που συμβαίνουν στο έδαφός τους- να μην εφαρμόζουν τη διάταξη του

πρώτου εδαφίου, εάν και εφόσον το θύμα μπορεί να αποζημιωθεί για τη ζημία από οργανισμό κοινωνικής ασφάλισης.

2. Στην περίπτωση οχημάτων που έχουν κλαπεί ή αποκτήθηκαν με άσκηση βίας, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν ότι, αντί του ασφαλιστή, θα παρεμβαίνει ο οργανισμός που προβλέπεται στο άρθρο 10 παράγραφος 1 υπό τους όρους που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου. Στην περίπτωση που το όχημα σταθμεύει συνήθως σε άλλο κράτος μέλος, ο οργανισμός αυτός δεν θα έχει δυνατότητα προσφυγής εναντίον οιαδήποτε οργανισμού στο κράτος μέλος αυτό.

Τα κράτη μέλη τα οποία, για την περίπτωση οχημάτων που έχουν κλαπεί ή αποκτηθεί με χρήση βίας, προβλέπουν την παρέμβαση του οργανισμού που αναφέρεται στο άρθρο 10 παράγραφος 1, μπορούν να καθορίσουν, όσον αφορά τις υλικές ζημιές, μια απαλλαγή, αντιτάξιμη στο θύμα, όχι ανώτερη από 250 ευρώ.

3. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι κάθε νομική διάταξη ή συμβατική ρήτρα ασφαλιστηρίου συμβολαίου η οποία αποκλείει έναν επιβάτη από την ασφαλιστική κάλυψη λόγω του ότι γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει ότι ο οδηγός του οχήματος βρισκόταν υπό την επήρεια οινοπνεύματος ή οιασδήποτε άλλης ουσίας που προκαλεί μέθη κατά τον χρόνο του ατυχήματος, θα θεωρείται ανίσχυρη ως προς τις αξιώσεις που προβάλλει ο επιβάτης αυτός.

Άρθρο 14**Ενιαίο ασφάλιστρο**

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι όλα τα συμβόλαια υποχρεωτικής ασφάλισης της αστικής ευθύνης που προκύπτει από την κυκλοφορία των οχημάτων:

- α) καλύπτουν, βάσει ενιαίου ασφαλιστρού, και καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης, ολόκληρο το έδαφος της Κοινότητας, περιλαμβανομένου και του χρονικού διαστήματος τυχόν παραμονής του οχήματος σε άλλα κράτη μέλη κατά τη διάρκεια της σύμβασης και
- β) εξασφαλίζουν, βάσει αυτού του ίδιου ενιαίου ασφαλιστρού, σε κάθε κράτος μέλος, την κάλυψη που απαιτείται από τη νομοθεσία του ή την κάλυψη που απαιτεί η νομοθεσία του κράτους μέλους της συνήθους σταθμεύσης του οχήματος, όταν αυτή η τελευταία είναι υψηλότερη.

Άρθρο 15**Οχήματα αποστελλόμενα από κράτος μέλος σε άλλο**

1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 2 στοιχείο δ) δεύτερη περίπτωση της δεύτερης οδηγίας 88/357/ΕΟΚ, όταν όχημα αποστέλλεται από κράτος μέλος σε άλλο, κράτος στο οποίο βρίσκεται ο κίνδυνος θεωρείται το κράτος μέλος προορισμού, αμέσως μετά την αποδοχή της παράδοσης από τον αγοραστή για χρονικό διάστημα τριάντα ημερών, ακόμη και αν το όχημα δεν έχει ταξινομηθεί επισήμως στο κράτος μέλος προορισμού.

2. Εφόσον το όχημα εμπλακεί σε ατύχημα κατά το χρονικό διάστημα που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, χωρίς να είναι ασφαλισμένο, υπεύθυνος για την καταβολή της αποζημίωσης που προβλέπει το άρθρο 10 παράγραφος 1 είναι ο οργανισμός του κράτους μέλους προορισμού που αναφέρεται στο άρθρο 9.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΒΕΒΑΙΩΣΗ, ΙΔΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ, ΕΥΘΕΙΑ ΑΓΩΓΗ*Άρθρο 16***Βεβαίωση σχετικά με τις αξιώσεις αποζημίωσης τρίτων**

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ο συμβαλλόμενος σε ασφαλιστική σύμβαση να έχει το δικαίωμα να ζητεί ανά πάσα στιγμή βεβαίωση σχετικά με τις αξιώσεις αποζημίωσης τρίτων που αφορούν το όχημα ή τα οχήματα που καλύπτονταν από αυτή τη σύμβαση τουλάχιστον κατά τη διάρκεια της τελευταίας πενταετίας της συμβατικής σχέσης, ή την ανυπαρξία τέτοιων αξιώσεων.

Η ασφαλιστική επιχείρηση ή ο οργανισμός που ενδεχομένως έχει οριστεί από το κράτος μέλος για την παροχή υποχρεωτικής ασφαλιστικής κάλυψης ή για τη χορήγηση αυτών των βεβαιώσεων, χορηγεί τη βεβαίωση αυτή στον συμβαλλόμενο εντός δεκαπέντε ημερών από την υποβολή της σχετικής αίτησης.

*Άρθρο 17***Συμμετοχή**

Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις δεν αντιτάσσουν ίδια συμμετοχή κατά του ζημιωθέντος από ατύχημα όσον αφορά την ασφάλιση που αναφέρεται στο άρθρο 3.

*Άρθρο 18***Δικαίωμα ευθείας αγωγής**

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι ζημιωθέντες σε ατυχήματα που έχουν προκληθεί από όχημα το οποίο καλύπτεται από ασφάλιση σύμφωνα με το άρθρο 3 να έχουν δικαίωμα απευθείας αγωγής κατά της ασφαλιστικής επιχείρησης που καλύπτει την αστική ευθύνη του υπευθύνου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗ ΑΞΙΩΣΕΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΕΟΥΝ ΑΠΟ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΡΟΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΟΧΗΜΑΤΑ ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 3*Άρθρο 19***Διαδικασία αποζημίωσης αξιώσεων**

Τα κράτη μέλη καθιερώνουν τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 22 για το διακανονισμό αξιώσεων σχετικά με ατυχήματα που προκαλούνται από οχήματα καλυπτόμενα από ασφάλιση σύμφωνα με το άρθρο 3.

Στην περίπτωση ατυχημάτων που μπορούν να διακανονισθούν με το σύστημα των εθνικών γραφείων ασφαλίσεως που προβλέπονται στο άρθρο 2, τα κράτη μέλη καθιερώνουν την ίδια διαδικασία με αυτήν του άρθρου 22.

Για τους σκοπούς της εφαρμογής αυτής της διαδικασίας, κάθε αναφορά σε ασφαλιστική επιχείρηση νοείται ως αναφορά στα εθνικά γραφεία ασφαλίσεως.

*Άρθρο 20***Ειδικές διατάξεις σχετικά με την αποζημίωση ζημιωθέντος κατά την επίσκεψη σε κράτος μέλος εκτός του κράτους μέλους διαμονής του**

1. Σκοπός των άρθρων 20 έως 26 είναι να θεσπίσουν ειδικές διατάξεις σχετικές με τους ζημιωθέντες που δικαιούνται αποζημίωση για οιαδήποτε ζημία ή σωματική βλάβη τις οποίες υπέστησαν λόγω ατυχήματος που συνέβη σε κράτος μέλος εκτός του κράτους μέλους διαμονής τους, και οι οποίες προκλήθηκαν από την κυκλοφορία οχημάτων ασφαλισμένων σε ένα κράτος μέλος στο οποίο έχουν τη συνήθη στάθμευσή τους.

Με την επιφύλαξη της νομοθεσίας των τρίτων χωρών σε θέματα αστικής ευθύνης και του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται επίσης στους ζημιωθέντες τους κατοικούντες σε κράτος μέλος, οι οποίοι δικαιούνται αποζημίωση για ζημία ή σωματική βλάβη που υπέστησαν λόγω ατυχήματος που συνέβη σε τρίτη χώρα της οποίας το εθνικό γραφείο ασφαλίσεως έχει προσχωρήσει στο σύστημα της πράσινης κάρτας, εφόσον το ατύχημα αυτό προκλήθηκε από την κυκλοφορία οχήματος που έχει τη συνήθη στάθμευσή του και είναι ασφαλισμένο σε κράτος μέλος.

2. Τα άρθρα 21 και 24 εφαρμόζονται μόνο σε περίπτωση ατυχήματος που προκλήθηκε από την κυκλοφορία οχήματος:

- α) ασφαλισμένου μέσω εγκατάστασης η οποία βρίσκεται σε κράτος μέλος εκτός του κράτους διαμονής του ζημιωθέντος και
- β) έχοντος τη συνήθη στάθμευσή του σε κράτος μέλος εκτός του κράτους διαμονής του ζημιωθέντος.

*Άρθρο 21***Αντιπρόσωποι για το διακανονισμό των ζημιών**

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίσει ότι όλες οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις οι οποίες καλύπτουν τους κινδύνους που κατατάσσονται στον κλάδο 10 του σημείου Α του παραρτήματος της οδηγίας 73/239/ΕΟΚ, εκτός από την ευθύνη του μεταφορέα, διορίζουν, σε κάθε κράτος μέλος, εκτός εκείνου στο οποίο έχουν λάβει την επίσημη άδειά τους, αντιπρόσωπο για το διακανονισμό των ζημιών.

Ο αντιπρόσωπος για το διακανονισμό των ζημιών αναλαμβάνει τη διαχείριση και το διακανονισμό των αξιώσεων που προκύπτουν από ατυχήματα στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 20 παράγραφος 1.

Ο αντιπρόσωπος για το διακανονισμό των ζημιών έχει τη διαμονή ή εγκατάστασή του στο κράτος μέλος όπου έχει διοριστεί.

2. Η επιλογή του αντιπροσώπου για τον διακανονισμό των ζημιών επαφίεται στην εκτίμηση της ασφαλιστικής επιχείρησης.

Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να περιορίσουν αυτή την ελευθερία επιλογής.

3. Ο αντιπρόσωπος για τον διακανονισμό των ζημιών μπορεί να ενεργεί για λογαριασμό μιας ή περισσότερων ασφαλιστικών επιχειρήσεων.

4. Ο αντιπρόσωπος για το διακανονισμό των ζημιών συγκεντρώνει, όσον αφορά τις σχετικές αξιώσεις, όλες τις αναγκαίες πληροφορίες για το διακανονισμό των αξιώσεων και λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για τη διαπραγμάτευση του διακανονισμού των ζημιών.

Ο υποχρεωτικός διορισμός αντιπροσώπου για το διακανονισμό των ζημιών δεν εμποδίζει το ζημιωθέντα ή την ασφαλιστική επιχείρησή του να στρέφονται απευθείας κατά του υπαιτίου του ατυχήματος ή της ασφαλιστικής επιχείρησής του.

5. Ο αντιπρόσωπος για το διακανονισμό των ζημιών διαθέτει επαρκείς εξουσίες για να εκπροσωπεί την ασφαλιστική επιχείρηση έναντι των ζημιωθέντων στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 20 παράγραφος 1 και να ικανοποιεί ολοσχερώς τις αξιώσεις τους.

Πρέπει να είναι σε θέση να εξετάσει την υπόθεση στην ή στις επίσημες γλώσσες του κράτους μέλους διαμονής του ζημιωθέντος.

6. Ο διορισμός αντιπροσώπου υπευθύνου για το διακανονισμό των ζημιών δεν συνιστά αφ' εαυτού άνοιγμα υποκαταστήματος κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο β) της οδηγίας 92/49/ΕΟΚ και ο αντιπρόσωπος που είναι υπεύθυνος για το διακανονισμό των ζημιών δεν θεωρείται εγκατάσταση κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχείο γ) της οδηγίας 88/357/ΕΟΚ και ούτε κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 44/2001.

Άρθρο 22

Διαδικασία αποζημίωσης

Τα κράτη μέλη θεσπίζουν υποχρέωση της οποίας η αθέτηση επισύρει κατάλληλες, αποτελεσματικές και συστηματικές, οικονομικές ή ισοδύναμες διοικητικές κυρώσεις, και σύμφωνα με την οποία εντός τριών μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία ο ζημιωθείς κοινοποίησε την αίτηση αποζημίωσης είτε απευθείας στην ασφαλιστική επιχείρηση του υπαιτίου του ατυχήματος είτε στον αντιπρόσωπο για το διακανονισμό των ζημιών:

- a) η ασφαλιστική επιχείρηση του υπαιτίου του ατυχήματος ή ο αντιπρόσωπός της για το διακανονισμό των ζημιών, οφείλει να υποβάλει αιτιολογημένη προσφορά αποζημίωσης, σε περίπτωση που η ευθύνη δεν αμφισβητείται και η ζημία έχει αποτιμηθεί· ή
- β) η ασφαλιστική επιχείρηση στην οποία υποβλήθηκε η αίτηση αποζημίωσης ή ο αντιπρόσωπός της για το διακανονισμό των ζημιών, οφείλει να παράσχει αιτιολογημένη απάντηση επί των σημείων που περιέχονται στην αίτηση, σε περίπτωση που η ευθύνη αμφισβητείται ή δεν έχει ακόμη διαπιστωθεί σαφώς ή σε περίπτωση που η ζημία δεν έχει αποτιμηθεί πλήρως.

Τα κράτη μέλη θεσπίζουν διατάξεις προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι, εάν η προσφορά δεν γίνει εντός του τριμήνου, οφείλεται τόκος επί του ποσού της αποζημίωσης την οποία προσφέρει η ασφαλιστική επιχείρηση ή επικδικάζει το δικαστήριο στον ζημιωθέντα.

Άρθρο 23

Κέντρα πληροφοριών

1. Προκειμένου να μπορούν οι ζημιωθέντες να ζητούν αποζημίωση, κάθε κράτος μέλος ιδρύει ή εγκρίνει ένα κέντρο πληροφοριών, το οποίο είναι υπεύθυνο:

a) για την τήρηση μητρώου που περιέχει τις ακόλουθες πληροφορίες:

i) τους αριθμούς κυκλοφορίας των αυτοκινήτων οχημάτων τα οποία συνήθως σταθμεύουν στο οικείο κράτος·

ii) τους αριθμούς των ασφαλιστηρίων συμβολαίων με τα οποία καλύπτεται η κυκλοφορία των εν λόγω οχημάτων κατά των κινδύνων που κατατάσσονται στον κλάδο 10 του σημείου Α του παραρτήματος της οδηγίας 73/239/ΕΟΚ, πλην της αστικής ευθύνης του μεταφορέα, και, σε περίπτωση κατά την οποία έχει εκπνεύσει η χρονική περίοδος ισχύος του ασφαλιστηρίου, την ημερομηνία λήξης της ασφαλιστικής κάλυψης·

iii) τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις που καλύπτουν την κυκλοφορία οχημάτων κατά των κινδύνων που κατατάσσονται στον κλάδο 10 του σημείου Α του παραρτήματος της οδηγίας 73/239/ΕΟΚ, πλην της ευθύνης του μεταφορέα, και τους αντιπροσώπους για το διακανονισμό των ζημιών που διορίζονται από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, σύμφωνα με το άρθρο 21 της παρούσας οδηγίας, τα ονόματα των οποίων κοινοποιούνται στο κέντρο πληροφοριών, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου·

iv) τον κατάλογο των οχημάτων τα οποία, σε κάθε κράτος μέλος, εμπίπτουν στην παρέκκλιση από την υποχρέωση ασφαλιστικής κάλυψης της αστικής ευθύνης, σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφοι 1 και 2·

v) όσον αφορά τα οχήματα που αναφέρονται στο σημείο iv):

— το όνομα της αρχής ή του οργανισμού που ορίζονται, σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 τρίτο εδάφιο, ως υπεύθυνοι για την ικανοποίηση των ζημιωθέντων σε όσες περιπτώσεις δεν εφαρμόζεται η διαδικασία του άρθρου 2 παράγραφος 2 στοιχείο α), εάν το όχημα εμπίπτει στην παρέκκλιση του άρθρου 5 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο,

— το όνομα του οργανισμού που καλύπτει το όχημα στο κράτος μέλος στο οποίο αυτό σταθμεύει συνήθως, εάν το όχημα εμπίπτει στην παρέκκλιση του άρθρου 5 παράγραφος 2·

β) ή για τον συντονισμό της συγκέντρωσης και της διάδοσης των στοιχείων αυτών·

γ) και για την παροχή συνδρομής στους δικαιούχους ώστε να λαμβάνουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στο στοιχείο α) σημεία i) έως v).

Οι πληροφορίες του στοιχείου α) σημεία i), ii) και iii), τηρούνται επί χρονικό διάστημα επτά ετών από τη διαγραφή του οχήματος από το μητρώο ή από τη λήξη του ασφαλιστηρίου συμβολαίου.

2. Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο α) σημείο iii), κοινοποιούν στα κέντρα πληροφοριών όλων των κρατών μελών τα ονόματα και τις διευθύνσεις των αντιπροσώπων για το διακανονισμό των ζημιών, τους οποίους έχουν διορίσει σε καθένα από τα κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 21.

3. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι ο ζημιωθείς δικαιούται εντός προθεσμίας επτά ετών μετά το ατύχημα να λάβει αμελλητί από το κέντρο πληροφοριών του κράτους μέλους διαμονής του ή του κράτους μέλους όπου συνήθως σταθμεύει το όχημα ή του κράτους μέλους όπου συνέβη το ατύχημα, τις ακόλουθες πληροφορίες:

- α) την επωνυμία και τη διεύθυνση της ασφαλιστικής επιχείρησης·
- β) τον αριθμό του ασφαλιστηρίου συμβολαίου και
- γ) το όνομα και τη διεύθυνση του αντιπροσώπου για το διακανονισμό των ζημιών της ασφαλιστικής επιχείρησης στο κράτος διαμονής του ζημιωθέντος.

Τα κέντρα πληροφοριών συνεργάζονται μεταξύ τους.

4. Το κέντρο πληροφοριών γνωστοποιεί στον ζημιωθέντα το όνομα και τη διεύθυνση του ιδιοκτήτη του οχήματος ή του συνήθους οδηγού του ή του εγγεγραμμένου ως κατόχου του, εφόσον ο ζημιωθείς έχει έννομο συμφέρον να λάβει αυτές τις πληροφορίες. Προς το σκοπό αυτό, το κέντρο πληροφοριών απευθύνεται ειδικότερα:

- α) στην ασφαλιστική επιχείρηση· ή
- β) στην υπηρεσία καταγραφής των οχημάτων.

Αν το όχημα εμπίπτει στην παρέκκλιση του άρθρου 5 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο, το κέντρο πληροφοριών γνωστοποιεί στον ζημιωθέντα την ονομασία της αρχής ή του οργανισμού που ορίστηκε, σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 1 τρίτο εδάφιο, ως υπεύθυνος να αποζημιώνει τους ζημιωθέντες όταν δεν εφαρμόζεται η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 2 στοιχείο α).

Αν το όχημα εμπίπτει στην παρέκκλιση του άρθρου 5 παράγραφος 2, το κέντρο πληροφοριών γνωστοποιεί στον ζημιωθέντα το όνομα του οργανισμού που καλύπτει το όχημα στη χώρα στην οποία το όχημα συνήθως σταθμεύει.

5. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, με την επιφύλαξη των υποχρεώσεών τους που απορρέουν από τις παραγράφους 1 και 4, τα κέντρα πληροφοριών να παρέχουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στις εν λόγω παραγράφους σε οποιοδήποτε εμπλεκόμενο μέρος σε τροχαίο ατύχημα που έχει προκληθεί από όχημα που καλύπτεται από ασφάλιση σύμφωνα με το άρθρο 3.

6. Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δυνάμει των παραγράφων 1 έως 5 πρέπει να πραγματοποιείται σύμφωνα με τα εθνικά μέτρα που λαμβάνονται για την εκτέλεση της οδηγίας 95/46/EK.

Άρθρο 24

Οργανισμοί αποζημιώσεως

1. Κάθε κράτος μέλος ιδρύει ή εγκρίνει έναν οργανισμό αποζημιώσεως υπεύθυνο για την ικανοποίηση των ζημιωθέντων, στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 20 παράγραφος 1.

Οι ζημιωθέντες μπορούν να υποβάλουν αίτηση στον οργανισμό αποζημιώσεως στο κράτος μέλος διαμονής τους, εφόσον:

- α) εντός τριών μηνών από την ημερομηνία που ο ζημιωθείς υπέβαλε την αίτηση αποζημιώσεως στην ασφαλιστική επιχείρηση του οχήματος η κυκλοφορία του οποίου προκάλεσε το ατύχημα, ή στον αντιπρόσωπο για το διακανονισμό των ζημιών, η ασφαλιστική επιχείρηση ή ο αντιπρόσωπος της για το διακανονισμό των ζημιών δεν έχουν δώσει αιτιολογημένη απάντηση στους ισχυρισμούς που προβάλλονται στην αίτηση· ή
- β) η ασφαλιστική επιχείρηση δεν έχει διορίσει αντιπρόσωπο για το διακανονισμό των ζημιών στο κράτος μέλος διαμονής του ζημιωθέντος σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 1· στην περίπτωση αυτή, οι ζημιωθέντες δεν μπορούν να υποβάλουν αίτηση στον οργανισμό αποζημιώσεως αν έχουν υποβάλει αίτηση αποζημιώσεως απευθείας στην ασφαλιστική επιχείρηση του οχήματος, η κυκλοφορία του οποίου προκάλεσε το ατύχημα, και έχουν λάβει αιτιολογημένη απάντηση εντός τριών μηνών από την υποβολή της.

Οι ζημιωθέντες δεν μπορούν πάντως να υποβάλουν αίτηση αποζημιώσεως στον οργανισμό αποζημιώσεως, αν έχουν ασκήσει ευθεία αγωγή κατά της ασφαλιστικής επιχείρησης.

Ο οργανισμός αποζημιώσεως αναλαμβάνει δράση εντός δύο μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία ο ζημιωθείς του υπέβαλε αίτηση αποζημιώσεως, τερματίζει όμως την παρέμβασή του αν η ασφαλιστική επιχείρηση ή ο αντιπρόσωπος για το διακανονισμό των ζημιών, διαβιβάσει στη συνέχεια αιτιολογημένη απάντηση στην αίτηση.

Ο οργανισμός αποζημιώσεως ενημερώνει πάραυτα:

- α) την ασφαλιστική επιχείρηση του οχήματος, η κυκλοφορία του οποίου προκάλεσε το ατύχημα, ή τον αντιπρόσωπο για το διακανονισμό των ζημιών·
- β) τον οργανισμό αποζημιώσεως του κράτους μέλους όπου είναι εγκατεστημένη η ασφαλιστική επιχείρηση που έχει εκδώσει το ασφαλιστήριο·

γ) τον υπαίτιο του ατυχήματος, αν είναι γνωστός,

ότι του υπεβλήθη αίτηση αποζημίωσης εκ μέρους του ζημιωθέντος και ότι πρόκειται να απαντήσει σ' αυτήν εντός δύο μηνών από την υποβολή της.

Η διάταξη αυτή δεν θίγει το δικαίωμα των κρατών μελών να θεωρούν επικουρική ή μη επικουρική την αποζημίωση που χορηγεί ο εν λόγω οργανισμός ούτε το δικαίωμά τους να προβλέπουν τον διακανονισμό των αξιώσεων μεταξύ του εν λόγω οργανισμού και του υπαίτιου ή των υπαίτιων του ατυχήματος και άλλων ασφαλιστικών επιχειρήσεων ή οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης υποχρεωμένων να αποζημιώσουν το ζημιωθέντα για το ίδιο ατύχημα. Ωστόσο, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να επιτρέπουν στον οργανισμό να εξαρτά την καταβολή της αποζημίωσης από άλλους όρους εκτός αυτών που ορίζει η παρούσα οδηγία, και ειδικότερα από τον όρο να αποδείξει καθ' οιονδήποτε τρόπο ο ζημιωθείς ότι ο υπόχρεος αδυνατεί ή αρνείται να πληρώσει.

2. Ο οργανισμός αποζημίωσης που αποζημίωσε το ζημιωθέντα στο κράτος μέλος διαμονής μπορεί να απαιτήσει από τον οργανισμό αποζημίωσης στο κράτος μέλος, στο οποίο είναι εγκατεστημένη η ασφαλιστική επιχείρηση που εξέδωσε το ασφαλιστήριο, να του επιστρέψει το ποσό που καταβλήθηκε ως αποζημίωση.

Αυτός ο οργανισμός υποκαθίσταται στα δικαιώματα του ζημιωθέντος έναντι του υπαίτιου του ατυχήματος ή της ασφαλιστικής επιχείρησής του, μέχρι του ποσού που κατέβαλε ο οργανισμός αποζημίωσης του κράτους μέλους διαμονής του ζημιωθέντος για οιαδήποτε ζημία ή σωματική βλάβη που υπέστη.

Κάθε κράτος μέλος υποχρεούται να αναγνωρίσει την υποκατάσταση αυτή, όπως προβλέπεται σε οιοδήποτε άλλο κράτος μέλος.

3. Το παρόν άρθρο αρχίζει να παράγει αποτελέσματα:

- α) αφού συναφθεί συμφωνία μεταξύ των οργανισμών αποζημίωσης που έχουν συσταθεί ή εγκριθεί από τα κράτη μέλη σχετικά με τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις τους και τις διαδικασίες επιστροφής των καταβληθέντων ποσών·
- β) από την ημερομηνία που ορίζει η Επιτροπή αφού βεβαιωθεί, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, ότι έχει συναφθεί τέτοια συμφωνία.

Άρθρο 25

Αποζημίωση

1. Εάν δεν είναι δυνατό να αναγνωρισθεί η ταυτότητα του οχήματος ή, αν εντός δύο μηνών μετά το ατύχημα, δεν έχει διαπιστωθεί η ταυτότητα της ασφαλιστικής επιχείρησης, ο ζημιωθείς μπορεί να ζητήσει αποζημίωση από τον οργανισμό αποζημίωσης του κράτους μέλους όπου διαμένει. Η αποζημίωση χορηγείται σύμφωνα με τις

διατάξεις των άρθρων 9 και 10. Ο οργανισμός αποζημίωσης έχει, στην περίπτωση αυτή, απαίτηση, υπό τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 24 παράγραφος 2:

- α) σε περίπτωση που δεν μπορεί να διαπιστωθεί η ταυτότητα της ασφαλιστικής επιχείρησης: κατά του ταμείου εγγυήσεων του κράτους μέλους της συνήθους στάθμευσης του οχήματος·
- β) σε περίπτωση μη αναγνώρισης της ταυτότητας του οχήματος: κατά του ταμείου εγγυήσεων του κράτους μέλους στο οποίο συνέβη το ατύχημα·
- γ) σε περίπτωση οχημάτων τρίτων χωρών: κατά του ταμείου εγγυήσεων του κράτους μέλους στο οποίο συνέβη το ατύχημα.

2. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται σε ατυχήματα που προκλήθηκαν από οχήματα τρίτης χώρας καλυπτόμενα από τα άρθρα 7 και 8.

Άρθρο 26

Κεντρική μονάδα

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα ενδεδειγμένα μέτρα ώστε να είναι εγκαίρως διαθέσιμα στα θύματα, στους ασφαλιστές ή στους νομίμους εκπροσώπους τους τα βασικά στοιχεία που απαιτούνται για τη διευθέτηση των αξιώσεων.

Τα βασικά αυτά στοιχεία πρέπει να υπάρχουν, εφόσον απαιτείται, σε ηλεκτρονική μορφή σε κεντρική μονάδα αποθήκευσης σε κάθε κράτος μέλος, και να καθίστανται προσπελάσιμα στα ενδιαφερόμενα μέρη μετά από σχετικό αίτημα.

Άρθρο 27

Κυρώσεις

Τα κράτη μέλη θεσπίζουν κυρώσεις για τις παραβάσεις των εθνικών διατάξεων τις οποίες θεσπίζουν κατ' εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και λαμβάνουν κάθε αναγκαίο μέτρο για να εξασφαλίσουν την εφαρμογή τους. Οι κυρώσεις αυτές πρέπει να είναι αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή οιαδήποτε τροποποίηση που αφορά τις θεσπισθείσες κατ' εφαρμογή του παρόντος άρθρου διατάξεις το ταχύτερο δυνατόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 28

Εθνικές διατάξεις

1. Τα κράτη μέλη μπορούν, σύμφωνα με τη συνθήκη, να διατηρούν ή να θέτουν σε ισχύ διατάξεις οι οποίες είναι ευνοϊκότερες για το ζημιωθέντα από τις διατάξεις που είναι αναγκαίες για τη συμμόρφωση προς την παρούσα οδηγία.

2. Τα κράτη μέλη γνωστοποιούν στην Επιτροπή το κείμενο των κύριων διατάξεων εσωτερικού δικαίου που θεσπίζουν στον τομέα που διέπει η παρούσα οδηγία.

Άρθρο 29

Κατάργηση

Οι οδηγίες 72/166/ΕΟΚ, 84/5/ΕΟΚ, 90/232/ΕΟΚ, 2000/26/ΕΚ και 2005/14/ΕΚ, όπως τροποποιήθηκαν με τις οδηγίες που παρατίθενται στο παράρτημα Ι μέρος Α, καταργείται, με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των κρατών μελών όσον αφορά στις προθεσμίες ενσωμάτωσης στο εθνικό δίκαιο και εφαρμογής των οδηγιών που εμφανίζονται στο παράρτημα Ι μέρος Β.

Οι αναφορές στις καταργούμενες οδηγίες θεωρούνται ως αναφορές στην παρούσα οδηγία και διαβάζονται σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας που εμφανίζεται στο παράρτημα ΙΙ.

Άρθρο 30

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 31

Παραλήπτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Στρασβούργο, 16 Σεπτεμβρίου 2009.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

J. BUZEK

Για το Συμβούλιο

Η Πρόεδρος

C. MALMSTRÖM

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΜΕΡΟΣ Α

Καταργούμενες οδηγίες με κατάλογο των διαδοχικών τροποποιήσεών τους

(που αναφέρονται στο άρθρο 29)

Οδηγία 72/166/ΕΟΚ του Συμβουλίου
(ΕΕ L 103 της 2.5.1972, σ. 1).

Οδηγία 72/430/ΕΟΚ του Συμβουλίου
(ΕΕ L 291 της 28.12.1972, σ. 162).

Οδηγία 84/5/ΕΟΚ του Συμβουλίου μόνο το άρθρο 4
(ΕΕ L 8 της 11.1.1984, σ. 17).

Οδηγία 2005/14/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου μόνο το άρθρο 1
(ΕΕ L 149 της 11.6.2005, σ. 14).

Οδηγία 84/5/ΕΟΚ του Συμβουλίου
(ΕΕ L 8 της 11.1.1984, σ. 17).

Παράρτημα Ι, σημείο ΙΧ.ΣΤ, της πράξης προσχώρησης του 1985
(ΕΕ L 302 της 15.11.1985, σ. 218).

Οδηγία 90/232/ΕΟΚ του Συμβουλίου μόνο το άρθρο 4
(ΕΕ L 129 της 19.5.1990, σ. 33).

Οδηγία 2005/14/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου μόνο το άρθρο 2
(ΕΕ L 149 της 11.6.2005, σ. 14).

Οδηγία 90/232/ΕΟΚ του Συμβουλίου
(ΕΕ L 129 της 19.5.1990, σ. 33).

Οδηγία 2005/14/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου μόνο το άρθρο 4
(ΕΕ L 149 της 11.6.2005, σ. 14).

Οδηγία 2000/26/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου
(ΕΕ L 181 της 20.7.2000, σ. 65).

Οδηγία 2005/14/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου μόνο το άρθρο 5
(ΕΕ L 149 της 11.6.2005, σ. 14).

Οδηγία 2005/14/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου
(ΕΕ L 149 της 11.6.2005, σ. 14).

ΜΕΡΟΣ Β

Κατάλογος προθεσμιών ενσωμάτωσης στο εθνικό δίκαιο και εφαρμογής

(που αναφέρονται στο άρθρο 29)

Οδηγία	Προθεσμία ενσωμάτωσης	Ημερομηνία εφαρμογής
72/166/ΕΟΚ	31η Δεκεμβρίου 1973	—
72/430/ΕΟΚ	—	1η Ιανουαρίου 1973
84/5/ΕΟΚ	31η Δεκεμβρίου 1987	31η Δεκεμβρίου 1988
90/232/ΕΟΚ	31η Δεκεμβρίου 1992	—
2000/26/ΕΚ	19η Ιουλίου 2002	19η Ιανουαρίου 2003
2005/14/ΕΚ	11η Ιουνίου 2007	—

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑΣ

Οδηγία 72/166/ΕΟΚ	Οδηγία 84/5/ΕΟΚ	Οδηγία 90/232/ΕΟΚ	Οδηγία 2000/26/ΕΚ	Παρούσα οδηγία
Άρθρο 1 σημεία 1 έως 3				Άρθρο 1 σημεία 1 έως 3
Άρθρο 1 σημείο 4, πρώτη περίπτωση				Άρθρο 1 σημείο 4 στοιχείο α)
Άρθρο 1 σημείο 4, δεύτερη περίπτωση				Άρθρο 1 σημείο 4 στοιχείο β)
Άρθρο 1 σημείο 4, τρίτη περίπτωση				Άρθρο 1 σημείο 4 στοιχείο γ)
Άρθρο 1 σημείο 4, τέταρτη περίπτωση				Άρθρο 1 σημείο 4 στοιχείο δ)
Άρθρο 1 σημείο 5				Άρθρο 1 σημείο 5
Άρθρο 2 παράγραφος 1				Άρθρο 4
Άρθρο 2 παράγραφος 2, εισαγωγική φράση				Άρθρο 2, εισαγωγική φράση
Άρθρο 2 παράγραφος 2, πρώτη περίπτωση				Άρθρο 2 στοιχείο α)
Άρθρο 2 παράγραφος 2, δεύτερη περίπτωση				Άρθρο 2 στοιχείο β)
Άρθρο 2 παράγραφος 2, τρίτη περίπτωση				Άρθρο 2 στοιχείο γ)
Άρθρο 3 παράγραφος 1, πρώτη πρόταση				Άρθρο 3 πρώτο εδάφιο
Άρθρο 3 παράγραφος 1, δεύτερη πρόταση				Άρθρο 3 δεύτερο εδάφιο
Άρθρο 3 παράγραφος 2, εισαγωγική φράση				Άρθρο 3 τρίτο εδάφιο, εισαγωγική φράση
Άρθρο 3 παράγραφος 2, πρώτη περίπτωση				Άρθρο 3 τρίτο εδάφιο στοιχείο α)
Άρθρο 3 παράγραφος 2, δεύτερη περίπτωση				Άρθρο 3 τρίτο εδάφιο στοιχείο β)
Άρθρο 4, εισαγωγική φράση				Άρθρο 5 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο
Άρθρο 4 στοιχείο α) πρώτο εδάφιο				Άρθρο 5 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο
Άρθρο 4 στοιχείο α) δεύτερο εδάφιο, πρώτη πρόταση				Άρθρο 5 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο
Άρθρο 4 στοιχείο α) δεύτερο εδάφιο, δεύτερη πρόταση				Άρθρο 5 παράγραφος 1 τρίτο εδάφιο
Άρθρο 4 στοιχείο α) δεύτερο εδάφιο, τρίτη πρόταση				Άρθρο 5 παράγραφος 1 τέταρτο εδάφιο
Άρθρο 4 στοιχείο α) δεύτερο εδάφιο, τέταρτη πρόταση				Άρθρο 5 παράγραφος 1 πέμπτο εδάφιο
Άρθρο 4 στοιχείο β) πρώτο εδάφιο				Άρθρο 5 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο
Άρθρο 4 στοιχείο β) δεύτερο εδάφιο, πρώτη πρόταση				Άρθρο 5 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο

Οδηγία 72/166/ΕΟΚ	Οδηγία 84/5/ΕΟΚ	Οδηγία 90/232/ΕΟΚ	Οδηγία 2000/26/ΕΚ	Παρούσα οδηγία
Άρθρο 4 στοιχείο β) δεύτερο εδάφιο, δεύτερη πρόταση				Άρθρο 5 παράγραφος 2 τρίτο εδάφιο
Άρθρο 4 στοιχείο β) τρίτο εδάφιο, πρώτη πρόταση				Άρθρο 5 παράγραφος 2 τέταρτο εδάφιο
Άρθρο 4 στοιχείο β) τρίτο εδάφιο, δεύτερη πρόταση				Άρθρο 5 παράγραφος 2 πέμπτο εδάφιο
Άρθρο 5, εισαγωγική φράση				Άρθρο 6 πρώτο εδάφιο, εισαγωγική φράση
Άρθρο 5, πρώτη περίπτωση				Άρθρο 6 πρώτο εδάφιο στοιχείο α)
Άρθρο 5, δεύτερη περίπτωση				Άρθρο 6 πρώτο εδάφιο στοιχείο β)
Άρθρο 5, τελική φράση				Άρθρο 6 δεύτερο εδάφιο
Άρθρο 6				Άρθρο 7
Άρθρο 7 παράγραφος 1				Άρθρο 8 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο
Άρθρο 7 παράγραφος 2				Άρθρο 8 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο
Άρθρο 7 παράγραφος 3				Άρθρο 8 παράγραφος 2
Άρθρο 8				—
	Άρθρο 1 παράγραφος 1			Άρθρο 3 τέταρτο εδάφιο
	Άρθρο 1 παράγραφος 2			Άρθρο 9 παράγραφος 1
	Άρθρο 1 παράγραφος 3			Άρθρο 9 παράγραφος 2
	Άρθρο 1 παράγραφος 4			Άρθρο 10 παράγραφος 1
	Άρθρο 1 παράγραφος 5			Άρθρο 10 παράγραφος 2
	Άρθρο 1 παράγραφος 6			Άρθρο 10 παράγραφος 3
	Άρθρο 1 παράγραφος 7			Άρθρο 10 παράγραφος 4
	Άρθρο 2 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο, εισαγωγική φράση			Άρθρο 13 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο, εισαγωγική φράση
	Άρθρο 2 παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση			Άρθρο 13 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α)
	Άρθρο 2 παράγραφος 1, δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 13 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο β)
	Άρθρο 2 παράγραφος 1, τρίτη περίπτωση			Άρθρο 13 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ)
	Άρθρο 2 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο, τελική φράση			Άρθρο 13 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο, εισαγωγική φράση
	Άρθρο 2 παράγραφος 1 δεύτερο και τρίτο εδάφιο			Άρθρο 13 παράγραφος 1 δεύτερο και τρίτο εδάφιο
	Άρθρο 2 παράγραφος 2			Άρθρο 13 παράγραφος 2
	Άρθρο 3			Άρθρο 12 παράγραφος 2
	Άρθρο 4			—
	Άρθρο 5			—

Οδηγία 72/166/ΕΟΚ	Οδηγία 84/5/ΕΟΚ	Οδηγία 90/232/ΕΟΚ	Οδηγία 2000/26/ΕΚ	Παρούσα οδηγία
	Άρθρο 6	<p>Άρθρο 1 πρώτο εδάφιο</p> <p>Άρθρο 1 δεύτερο εδάφιο</p> <p>Άρθρο 1 τρίτο εδάφιο</p> <p>Άρθρο 1α, πρώτη πρόταση</p> <p>Άρθρο 1α, δεύτερη πρόταση</p> <p>Άρθρο 2, εισαγωγική φράση</p> <p>Άρθρο 2, πρώτη περίπτωση</p> <p>Άρθρο 2, δεύτερη περίπτωση</p> <p>Άρθρο 3</p> <p>Άρθρο 4</p> <p>Άρθρο 4α</p> <p>Άρθρο 4β, πρώτη πρόταση</p> <p>Άρθρο 4β, δεύτερη πρόταση</p> <p>Άρθρο 4γ</p> <p>Άρθρο 4δ</p> <p>Άρθρο 4ε πρώτο εδάφιο</p> <p>Άρθρο 4ε δεύτερο εδάφιο, πρώτη πρόταση</p> <p>Άρθρο 4ε δεύτερο εδάφιο, δεύτερη πρόταση</p> <p>Άρθρο 5 παράγραφος 1</p> <p>Άρθρο 5 παράγραφος 2</p> <p>Άρθρο 6</p>	<p>Άρθρο 3</p> <p>Άρθρο 1 παράγραφος 1</p> <p>Άρθρο 1 παράγραφος 2</p> <p>Άρθρο 1 παράγραφος 3</p> <p>Άρθρο 2, εισαγωγική φράση</p> <p>Άρθρο 2 στοιχείο α)</p> <p>Άρθρο 2 στοιχείο β)</p> <p>Άρθρο 2 στοιχεία γ), δ) και ε)</p> <p>Άρθρο 4 παράγραφος 1, πρώτη πρόταση</p> <p>Άρθρο 4 παράγραφος 1, δεύτερη πρόταση</p>	<p>—</p> <p>Άρθρο 12 παράγραφος 1</p> <p>Άρθρο 13 παράγραφος 3</p> <p>—</p> <p>Άρθρο 12 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο</p> <p>Άρθρο 12 παράγραφος 3 δεύτερο εδάφιο</p> <p>Άρθρο 14, εισαγωγική φράση</p> <p>Άρθρο 14 στοιχείο α)</p> <p>Άρθρο 14 στοιχείο β)</p> <p>—</p> <p>Άρθρο 11</p> <p>Άρθρο 15</p> <p>Άρθρο 16 πρώτο εδάφιο</p> <p>Άρθρο 16 δεύτερο εδάφιο</p> <p>Άρθρο 17</p> <p>Άρθρο 18</p> <p>Άρθρο 19 πρώτο εδάφιο</p> <p>Άρθρο 19 δεύτερο εδάφιο</p> <p>Άρθρο 19 τρίτο εδάφιο</p> <p>Άρθρο 23 παράγραφος 5</p> <p>—</p> <p>—</p> <p>Άρθρο 20 παράγραφος 1</p> <p>Άρθρο 20 παράγραφος 2</p> <p>Άρθρο 25 παράγραφος 2</p> <p>—</p> <p>Άρθρο 1 σημείο 6</p> <p>Άρθρο 1 σημείο 7</p> <p>—</p> <p>Άρθρο 21 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο</p> <p>Άρθρο 21 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο</p>

Οδηγία 72/166/ΕΟΚ	Οδηγία 84/5/ΕΟΚ	Οδηγία 90/232/ΕΟΚ	Οδηγία 2000/26/ΕΚ	Παρούσα οδηγία
			Άρθρο 4 παράγραφος 1, τρίτη πρόταση	Άρθρο 21 παράγραφος 1 τρίτο εδάφιο
			Άρθρο 4 παράγραφος 2, πρώτη πρόταση	Άρθρο 21 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο
			Άρθρο 4 παράγραφος 2, δεύτερη πρόταση	Άρθρο 21 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο
			Άρθρο 4 παράγραφος 3	Άρθρο 21 παράγραφος 3
			Άρθρο 4 παράγραφος 4, πρώτη πρόταση	Άρθρο 21 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο
			Άρθρο 4 παράγραφος 4, δεύτερη πρόταση	Άρθρο 21 παράγραφος 4 δεύτερο εδάφιο
			Άρθρο 4 παράγραφος 5, πρώτη πρόταση	Άρθρο 21 παράγραφος 5 πρώτο εδάφιο
			Άρθρο 4 παράγραφος 5, δεύτερη πρόταση	Άρθρο 21 παράγραφος 5 δεύτερο εδάφιο
			Άρθρο 4 παράγραφος 6	Άρθρο 22
			Άρθρο 4 παράγραφος 7	—
			Άρθρο 4 παράγραφος 8	Άρθρο 21 παράγραφος 6
			Άρθρο 5 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο, εισαγωγική φράση	Άρθρο 23 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο, εισαγωγική φράση
			Άρθρο 5 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α), εισαγωγική φράση	Άρθρο 23 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α), εισαγωγική φράση
			Άρθρο 5 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) σημείο 1	Άρθρο 23 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) σημείο i)
			Άρθρο 5 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) σημείο 2	Άρθρο 23 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) σημείο ii)
			Άρθρο 5 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) σημείο 3	Άρθρο 23 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) σημείο iii)
			Άρθρο 5 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) σημείο 4	Άρθρο 23 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) σημείο iv)
			Άρθρο 5 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) σημείο 5, εισαγωγική φράση	Άρθρο 23 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) σημείο v), εισαγωγική φράση
			Άρθρο 5 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) σημείο 5 σημείο i)	Άρθρο 23 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) σημείο v), πρώτη περίπτωση
			Άρθρο 5 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) σημείο 5 σημείο ii)	Άρθρο 23 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) σημείο v), δεύτερη περίπτωση
			Άρθρο 5 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο	Άρθρο 23 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο
			Άρθρο 5 παράγραφοι 2, 3 και 4	Άρθρο 23 παράγραφοι 2, 3 και 4
			Άρθρο 5 παράγραφος 5	Άρθρο 23 παράγραφος 6
			Άρθρο 6 παράγραφος 1	Άρθρο 24 παράγραφος 1
			Άρθρο 6 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο	Άρθρο 24 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο

Οδηγία 72/166/ΕΟΚ	Οδηγία 84/5/ΕΟΚ	Οδηγία 90/232/ΕΟΚ	Οδηγία 2000/26/ΕΚ	Παρούσα οδηγία
Άρθρο 9	Άρθρο 7	Άρθρο 7	<p>Άρθρο 6 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο, πρώτη πρόταση</p> <p>Άρθρο 6 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο, δεύτερη πρόταση</p> <p>Άρθρο 6 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο</p> <p>Άρθρο 6 παράγραφος 3 δεύτερο εδάφιο</p> <p>Άρθρο 6α</p> <p>Άρθρο 7 εισαγωγική φράση</p> <p>Άρθρο 7 στοιχείο α)</p> <p>Άρθρο 7 στοιχείο β)</p> <p>Άρθρο 7 στοιχείο γ)</p> <p>Άρθρο 8</p> <p>Άρθρο 9</p> <p>Άρθρο 10 παράγραφοι 1 έως 3</p> <p>Άρθρο 10 παράγραφος 4</p> <p>Άρθρο 10 παράγραφος 5</p> <p>Άρθρο 11</p> <p>Άρθρο 12</p> <p>Άρθρο 13</p>	<p>Άρθρο 24 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο</p> <p>Άρθρο 24 παράγραφος 2 τρίτο εδάφιο</p> <p>Άρθρο 24 παράγραφος 3</p> <p>—</p> <p>Άρθρο 26</p> <p>Άρθρο 25 παράγραφος 1, εισαγωγική φράση</p> <p>Άρθρο 25 παράγραφος 1 στοιχείο α)</p> <p>Άρθρο 25 παράγραφος 1 στοιχείο β)</p> <p>Άρθρο 25 παράγραφος 1 στοιχείο γ)</p> <p>—</p> <p>—</p> <p>—</p> <p>Άρθρο 28 παράγραφος 1</p> <p>Άρθρο 28 παράγραφος 2</p> <p>Άρθρο 29</p> <p>Άρθρο 30</p> <p>Άρθρο 27</p> <p>Άρθρο 31</p> <p>Παράρτημα Ι</p> <p>Παράρτημα ΙΙ</p>